Perşembe
10
SONTEŞRİN
1938
5 KURUŞ

Ulus Basımevi
Çankırı Caddesi, Ankara
Telgraf : Ulus - Ankara
TELEFON
İmtiyaz sahibi 1144
Basmuharrir 1371
Yazı işleri 1062-1063
Matbaa müdürü 1061
İdare 1064

ULUS

ADIMIZ ANDIMIZDIR

2 inci basış

Kurtarıcını ve en büyük evlâdını kaybettin. Türk Milleti, SEN SAGOL!

Şimdi tek vazifen onun eserini ebediyen yaşatmaktır

RESMİ TEBLİĞ

10 İkinciteşrin 1938 — Atatürk'ün müdavi ve müşavir tabipleri tarafından verilen rapor suretidir:

Reisicümhur Atatürk'ün umumî hallerindeki vehamet dün gece saat 24 te neşredilen tebliğden sonra her an artarak bugün, 10 İkinciteşrin 1938 perşembe sabahı saat dokuzu beş geçe Büyük Şefimiz derin koma içinde terkihayat etmişlerdir.

Müdavî tabipler:
Prof. Dr. Neşet Ömer İrdelp,
Prof. Dr. Mim Kemal Öke,
Dr. Nihat Reşat Belger.

Müşavir tabipler:
Prof. Dr. Akil Muhtar Özden
Prof. Dr. Hayrullah Diker
Prof. Dr. Süreyya H. Serter
Dr. M. Kâmil Berk
Dr. Abrevaya Marmaralı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetinden :

Reisicümhur Atatürk'ün milleti mateme gark eyliyen zıyaı dolâyısile Teşkilâtı Esasiye Kanununun 34 üncü maddesi mucibince yeni Reisicümhur intihap edilmek üzere teşrinisaninin on birinci cuma günü saat on birde Büyük Millet Meclisini içtimaa davet ederim.

Reisicümhur Vekili ve
Büyük Millet Meclisi Reisi
M. A. Renda

Türkiye Cümhuriyeti Hükümetinin resmî tebliği

Müdavî ve müşavir tabiplerinin neşredilen son raporu Atatürk'ün dünyaya gözlerini kapadığını bildirmektedir.

Bu acı hâdise ile Türk vatanı büyük yapıcısını, Türk milleti Ulu Şefini, insanlık büyük evlâdını kaybetti. Milletimize içimiz yanarak bu tarife sığmıyan ziyamdan dolayı en derin taziyelerimizi sunarız.

Kederlerimizin tesellisini ancak ve ancak onun büyük eserine bağlılıkta ve aziz vatanımızın hizmetinde ararız.

Şurasını da her şeyden evel beyan etmeliyiz ki, ölmez olan onun büyük eseri Cümhuriyet Türkiyesidir.

Hükümetiniz içinde bulunduğumuz bu mühim anda bugüne kadar olduğu gibi dikkatle vazife başında dır. Müesses olan nizamı ve vaziyeti idame hususunu da büyük Türk milletinin hükümetiyle tek vücut olarak teyit ve temin edeceğine şüphe yok tur.

Teşkilâtı Esasiye kanununun otuz üçüncü maddesi mucibince Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Reisicümhur vekâleti vazifesini deruhte etmişlerdir.

Gene Teşkilâtı Esasiye kanununun otuz dördüncü maddesi mucibince Büyük Millet Meclisi derhal yeni Reis icümhuru intihap edecektir.

Türkiye'nin en büyük makamına Teşkilâtı Esasiye kanununa göre geçecek olan zatın etrafında hükümetiyle, şanlı ordusiyle ve bütün kudret ve kuvetiyle Türk milleti sarsılmaz bir varlık olarak toplanacak ve yükselmesinde devam edecektir.

Bugün ayrılığına ağladığımız Büyük Şefimiz Atatürk, her vakit Türk milletine güvendi, eserlerini bu güvenle yaptı, idamesi esbabını da istikmal ederek güvenle büyük milletimize bıraktı. Ebedî Türk milleti onun eserlerini ebediyetle yaşatacaktır.

Türk gençliği onun kıymetli vediası olan Türkiye Cümhuriyetini daima koruyacak ve onun izinde yürüyecektir.

Kemal Atatürk, Türk'ün tarihinde ve gönlünde daima yaşıyacaktır.

10 - 11 - 1938

İNSAN VE KÜLTÜR

Türk vapuru

Yafa'nın limanı yoktu. Buna mukabil azgın bir denizi vardı. Vapurlar 1907 senesinde açıkta demirlerler ve sandallar iki kayanın arasından heyamola ve tekbirle geçerdi. Demirliyen vapurlar, ekseriyetle Avusturya, italyan, fransız, rus ve hidiviye kumpanyasının vapurları idi. Bir de Hacıdavud vapurları, biz çocukları, cüsselerinin miniminiliği dolayısiyle alâkadar ederlerdi. Sorardık — Bizim vapurlarımız yok mu? — Yoktur, derlerdi. Sonra üzüldüğümüzü görerek — Bizim zırhlılarımız vardır, sözünü ilâve ederlerdi.

1907 ile 1909 arasında, Yafa'ya uğrıyan vapurların bir kaçında seyahat etmek fırsatı çıktı. Kamarotların yabancı, yemeklerin yabancı, hayatın yabancı olduğunu farkettik. Kendi alıştığımız yaşama tarzının nümunelerine ve sahnelerine ancak güverte yolcuları arasında tesadüf ettik: Sefertasları içinde yemekler, haşlanmış yumurtalar, yalancı dolmalar, börekler ve kuru köfteler, ve, ispirtoluğun üzerinde pişirilen kahveler. Kamaralardaki hayatta, her şeyin ve bütün yemeklerin bilmediğimiz bir kokusu vardı. Ve tuhaf değil mi, her ayrı bandıralı vapurun ayrı bir kokusu vardı.

Bütün bunlar bizim çocukluğumuzun hatıralarıdır. Bugünkü cümhuriyet çocukları halbuki, hangi limanımızda yaşasalar, yalnız türk vapurlarını görmekle kalmıyorlar, her yıl bu vapurların yenilerini görerek seviniyorlar ve çocukça eğlenip haykırışıyorlar: — Bu Almanya'dan gelen, bu vapur Kanada'dan alınmış, bu vapur Felemenk'ten gelmiş !

Düşününüz bir kere ki, cümhuriyet çocuklarının çocukları, yeni türk vapurlarını büsbütün başka türlü karşılıyacaklar. — Bizde yapıldı — Geçen yıl sefere çıkarılan v. s. v. s. diyecekler. Daha sonraki çocuklar ise yeni türk vapurlarını yapıldıkları değişik türk tersanelerinin adları ile tefrik edecekler.

Bu güzel gidişin adı ve mânâsı ne olsa gerektir... — *Burhan BELGE*

Çok acı bir kayıp

Ankara belediyesi itfaiye müdürünü kaybettik

Temiz ve dürüst bir insan, cesur ve fedakâr bir asker, vazifesini çok seven değerli bir idare âmiri olarak tanıdığımız Ankara Belediyesinin çalışkan İtfaiye Müdürü B. Şükrü Başman'ın dün nümune hastanesinde gözlerini hayata yumduğunu teessürle haber aldık.

Merhum B. Şükrü Başman

1929 temmuzundan beri Ankara itfaiye teşkilâtını yorulmak bilmez bir çalışma ile bugünkü hale getirmek için uğraşan merhum son günlerde rahatsızlanmış ve nümune hastanesine kaldırılmıştı. Yapılan tedaviye rağmen kurtulamamış ve kendisini sevenleri cidden müteessir ederek aramızdan ayrılmıştır.

B. Şükrü Başman Trabzon'ludur ve Harbiye mektebimizin 1310 senesi mezunlarındandır. Tekaüde sevkedildiği 1339 tarihine kadar osmanlı imparatorluğunun geniş hudutları içinde memleketten memlekete, cepheden cepheye dolaşmış Balkan harbine, büyük harpte Çanakkale müdafaasına iştirâk etmiş ve birçok defalar yaralanmıştır.

İstanbul itfaiye teşkilâtının orduya bağlı bulunduğu devirlerde muhtelif itfaiye hizmetlerinde bulunmuş ve 335 de İstanbul itfaiye alay kumandanlığına tayin edilmiş ve tekaüdünden sonra da İstanbul şehremaneti itfaiye müdürlüğünü deruhte etmiştir. Bu sahada geniş bir bilgi ve ihtisas sahibi olan merhum İstanbul ve Ankara'da hemen her yangında bulunmuş, yararlık göstermiş, tehlikeler atlatmış ve fakat amansız alevleri daima mağlûp etmiştir.

B. Şükrü Başman'ın ölümü memleketimiz için bir ziyadır. Kederli ailesine, dostlarına ve Ankara itfaiyesinin fedakâr mensuplarına baş sağı dileriz.

Cenaze töreni

Trabzon'un muteber ailelerinden ve tüccardan Kitabî Hamdi Başmanın kardeşi, Cümhuriyet Merkez Bankası idare meclisi âzası Şefik Başman'ın, maliye müfettişi Abdülkadir Başman'ın amucazadeleri, Trabzonda tüccardan Hadi ve Naci Başman'ın ve İstanbul'da Hami Başman'ın, Samsun Türkofis memurlarından Sami Başman'ın amucaları, millî reasürans yangın kısmı teftiş Şefi Şükrü Başman'ın, inhisarlar umum müdürlüğü mimarlarından Ulvi Başman'ın amucazadeleri Ankara İtfaiye Müdürü Şükrü Başman müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak dünkü çarşamba günü saat yedide nümune hastanesinde irtihal etmiştir.

Cenazesi bugün nümune hastanesinden kaldırılarak öğle vakti Hacıbayram camiinde namazı kılındıktan sonra Cebeci'deki aile kabristanına defnolunacaktır.

Şûrayı Devlet kanununun müzakeresi

Büdçe encümeni dün Şûrayı Devlet kanununun müzakeresine başlamıştır.

Radyoda pamuk vaziyetimize dair konferans verilecek

Ziraat Vekâleti tarafından bu akşam saat tam 19 da, Ankara radyosunda, "Adana'da ve Türkiye'de pamuk vaziyeti" hakkında münakaşalı bir görüşme yapılacaktır. Bu görüşmeler, yalnız pamukçularımızı değil, bütün memleket münevverlerini alâkalandıracak mahiyettedir. Bu tarzda ilk defa olarak radyomuzda tertip edilmekte olan münakaşayı okuyucularımızın alâka ile dinliyeceklerinde şüphe yoktur.

Konferansı müteakip Yüksek Ziraat enstitüsü talebesinden mürekkep bir koro tarafından ziraat marşı söylenecektir.

Köy işleri için kurulan komisyon

Bütün köy işlerinin düzenlenmesi ile köy kalkınmasının teminine ait muhtelif mevzular üzerinde görüşmelerde bulunmak ve kararlar almak üzere bir komisyon teşkil edilmektedir. İç Bakanlıkta toplanacak olan komisyonda alâkalı bakanlıkların da delegeleri bulunacaktır.

Denizbank'ın Avrupa'ya göndereceği talebe

İstanbul, 9 (Telefonla) — DenizBank'ın Avrupa'ya göndereceği taleblerin imtihanı bugün yapıldı. İmtihane 280 talebe girdi. Alınacak talebenin miktarı henüz tayin edilmemiştir. Müsabakada iyi netice alanlar bir sene staj gördükten sonra Avrupa'ya gönderileceklerdir.

HAVA

Her taraftа hava soğudu

Dün şehrimizde hava sabahleyin kapalı, sonraları bulutlu ve sâkin geçmiştir. Günün en yüksek ısısı 10 dereceye kadar yükselmiştir.

Yurtta doğu ve cenup şarkı Anadolusu bölgeleriyle Karadeniz'in ve Orta Anadolu'nun şark taraflarında hava kapalı ve mevzî yağışlı, Ege'de açık, diğer kısımlarda kısmen kapalı geçmiştir. Yağış yalnız doğuda kar şeklindedir.

24 saat içinde yurdun Orta ve şark cihetlerindeki yağışların karemetreye bıraktıkları su miktarı Rize'de 26, Diyarbakırda 16, Ulukışla'da 4, diğer yağış gören yerlerde de 1-3 kilogramdır.

Orta Anadolu'nun bazı yerlerinde toprak yüzünde bulunan karın kalınlığı Bolu'da 2, Kayseri'de 3, Ulukışla'da 17 santimetredir.

Rüzgârlar bütün bölgelerde umumiyetle şimalden saniyede en çok 7 metre kadar hızla esmiştir.

Yurtta en yüksek ısılar Balıkesir'de 15, İzmir ve Adana'da 18, Antalya'da 21 derecedir.

En düşük ısılar da sıfırın altında Ulukışla'da 1, Ankara ve Kayseri'de 2, Eskişehir'de 3, Kastamonu'da 4, Kütahya'da 5, Bolu'da 6 derecedir.

Ekonomî bakanlığının yeni teşkilâtı

Ekonomi Bakanlığı, mevcut teşkilâtın bugünkü iş hacmine göre azlığını göz önüne alarak teşkilât kanununu tâdile karar vermiş ve bütün dairelerden ihtiyaçlara göre yeni teşkilât ve kadrolarını hazırlamalarını istemişti. Bakanlıağ bağlı bütün daireler yeni kadrolarını hazırlıyarak bakanlığa vermişlerdir .Bu kadrolar teftiş heyetinde teşkil olunan bir komisyonca gözden geçirilecek ve bilâhare bakanlığın yeni teşkilât kanun projesi hazırlanarak Kamutayın bu devresine yetiştirilecektir.

Millî Küme dışında kalanlar arasında grup müsabakaları

Futbol federasyonu, geçen sene olduğu gibi, bu sene de millî küme haricinde kalan bölge birincileri arasında şampiyonluk müsabakalarını 26 ikinci teşrinden itibaren yaptırmıya karar vermiştir.

Bu müsabakalara lik maçlarını sona erdirmiş olan 27 bölge birincisi iştirâk etmektedir. Geçen sene bölge sayısı ancak 18 iken bu yıl 27 ye yükselmesi bölgelerimizde lik maçlarının intizam dahilinde yapıldığını göstermek itibariyle kayda şayandır.

Federasyon bölgeler birincilerini dört grupta toplamaktadır. Bu dört grup Kocaeli, Seyhan, Samsun ve Aydın bölge merkezleridir.

Kocaeli grupu merkezi olan İzmit'te; Kocaeli, Bursa, Çanakkale, Afyon, Edirne ve Eskişehir;

Seyhan grupu merkezi olan Adanada Seyhan, Diyarbakır, Mardin, Konya;

Samsun grupu merkezi olan Samsun'da; Samsun, Giresun, Tokat, Kastamonu, Rize, Trabzon;

Aydın grupu merkezi olan Aydın'da; Aydın, Balıkesir, Manisa, Denizli, Isparta, Muğla, Antalya bölgeleri birincileri grup şampiyonluğu için ayın 26, 27 ve 28 inde karşılaşacaklardır.

Elenyasyon usuliyle yapılan bu müsabakalarda birinciliği alan dört şampiyon takım son müsabaka günü akşamı Ankaraya hareket edecekler ve ayın 30 unda, 1 ve 2 ilkkânunda son maçlarını yapacaklardır.

Futbol federasyonunun bu müsabakalar sonunda kazanan takımı millî küme final müsabakalarında Ankara'da çarpıştırmak niyetinde olduğu haber verilmektedir. Maamafih bu karar, bu mesele üezrinde tetkikler yapıldıktan sonra verilebilecektir.

Öğrendiğimize göre, geçen senenin birincisi Bafra idman yurdu bölgesinin birinciliğini kaybettiği için müsabakalara giremiyecektir.

Teşviki sanayi kanunu değiştiriliyor

Ekonomi Bakanlığı, on sene evelki vaziyete göre hazırlanmış olan sanayii teşvik kanununu tadile karar vermiştir. Kanun baştan başa değiştirilecek ve bugünkü ihtiyaçlara uygun hükümlerle daha iyi işliyen kanun haline getirilecektir.

Teşekkür

Annemin cenaze merasimine iştirâk eden aziz muhiblerime gazeteniz delâletiyle minnettarlığımı söylemek isterim.

Benim için hatırası çok kıymetli olan bir düşünce ile kendilerini bu merasimde temsil ettirmek lutfunda bulunan Maarif Vekili, Fırka ve valimiz için de ayrı bir minnettarlık duymaktayım.

Eski bir maarif mensubunun annesi tedfine götürülürken onun cenazesi arkasından giden genç mektepliler için de bir şükran hissi taşıyorum.

Uzaktan telgrafla ve mektupla, yakından cenaze merasimine iştirâk etmekle beni çok yaralı olduğum günümde hatırlıyan dostlarıma ve akrabama ayrı ayrı teşekkürlerimi yazmak ta gecikeceğim için gazetenizin bu duygularımı anlatmıya ilk tercümanım olmasını rica ederim.

Bükreş Elçisi
Suphi Tanrıöver

Devlet şûrası kararlarında muhakemenin iadesi hangi sebeple istenilebilir ?

Kamutay Adliye encümeni şûra için yeni bir teşkilât kadrosu hazırladı

Yeni Devlet Şûrsı kanunu projesi, Kamutay bütçe encümeninin ilk tetkik edeceği maddeler arasında bulunmaktadır. Umumî hükümlerinden bahsetiğimiz yeni projede kanun yolları için yeni maddeler konulmuştur.

Dâva daireleriyle dâva daireleri umumî heyetinden verilen kararlar hakkında aşağıda ayazılı sebeplerden dolayı bir defaya mahsus olmak üzere mahkemenin iadesi istenebilecektir.

A - Mücbir sebepler dolayısiyle veya lehine karar verilen filinden doğan bir sebeple elde edilemiyen bir senet veya vesikanın kararın verilmesinden sonra ele geçirilmiş olması;

B - Karara esas ittihaz olunan senedin sahteliğine hükmedilmiş veya senedin sahte olduğu mahkeme, yahut resmî bir makam huzurunda ikrar olunmuş veya sahtelik hakkındaki hüküm karardan evel verilmiş olup da mahkemenin iadesini istiyen kimsenin karar zamanında bundan haberi bulunmamış olması;

C - Karara esas ittihaz edilen bir ilâm hükmünün bozularak katîleşmek suretiyle tamamiyle ortadan kalkması;

D - Ehli hibrenin kasta müstenit olarak hakikate aykırı beyan ve ihbarda bulunduğunun kısmen tahakkuk etmesi,

E - Lehine karar verilen tarafın, karara tesir edici bir hiyle kullanmış olması :

F - Vekili veya kanunî mümessili olmıyan kimseler huzuriyle dâvanın görülüp karara bağlanmış olması;

G - Dâvayı görmekten çekinmiye mecbur olan âza huzuriyle karar verilmiş olması;

H - Tarafları ve sebebi aynı olan bir dâva hakkında verilen karara aykırı yeni bir karar verilmesine sebep olabilecek bir madde yokken aynı heyet veya başka bir heyet tarafından evelki ilâmın hükmü hilâfında bir karar verilmiş bulunması.

Mahkemenin iadesi talebi icrayı tehir ettirmiyecektir. Ancak iade talebinde bulunandan teminat almak suretiyle icranın tehirine karar verilebilecektir. Devlet ile, adlî müazharete tâbi olan kimselerden teminat aranmıyacaktır. Mahkemenin iadesinde hukuk usulü muhakemeleri kanununun 447 inci maddesinin müddete ait hükmü, kıyas yoluyla tatbik olunacaktır.

Dâva dairelerinden ve dâva daireleri umumî heyetinden verilen kararlar hakkında, aşağıda yazılı sebeplere istinaden bir defaya mahsus olmak üzere kararın tebliği veya ilâmın tebliği tarihinden itibaren on beş gün içinde kararın tashihi istenebilecektir.

A - Kararın altına müessir iddia ve itirazların kararda meskût geçilmiş olması;

B - Bir ilâmda biribirine aykırı kararlar bulunması;

C - Kararın usul ve kanuna muhalif olması;

D - Temyizen görülen işlerde heyete ibraz olunan ve karara müessir bulunan evrakta bir sahtelik vuku bulmuş olması;

Muhakemenin iadesi ve kararın tashihi, ilâmı veren dâva dairesine veya umumî heyete bir arzuhal verilmek suretiyle istenebilecektir Kanunî sebepler mevcut olduğu takdirde usulü dairesinde tebliğat yapılarak dâvaya yeniden bakılacaktır.

Muhakemenin iadesi ve kararın tashihi talepleri kanunî sebeplere müstenit bulunmazsa arzuhalin reddine karar verilecektir. Kararın tashihi ve muhakemenin iadesi taleplerinin reddi halinde müstedî hakkında hukuk usulü muhakemeleri kanununun 242 nci ve 254 üncü maddelerinde yazılı ceza usulleri tatbik olunacaktır.

Dâva daireleri ve dâva daireleri umumî heyetinden verilen kararlar müphem olur veya biribirini tutmıyan fıkraları havi bulunursa taraflardan her birinin kararın tavzihini veya tenakusun kaldırılmasını istemek hakları vardır. İki tarafın isim, sıfat ve iddiaları neticeleriyle alâkalı hatâlar ve hesap yanlışlıklarının düzeltilmesi istenebilecektir. Bu hallerde kararı vermiş olan daire veya heyet işi tetkik ve lüzum görürse bu baptaki arzuhalin bir suretini cevap vermek üzere münasip bir müddet tayin ederek diğer tarafa tebliğ edecektir. İki nüsha olarak verilmesi lâzımgelen cevabın biri tavzih veya refî, yahut düzeltme talebinde bulunan tarafa bildirecektir. Daire veya heyetçe kararın tavzihine yahut tenakusun kaldırılmasına, veya hatâ yahut hesap yanlışlıklarının düzeltilmesine karar verilirse keyfiyet ilâmın altına yazılacak ve diğer tarafa da ayrıca tebliğat yapılacktır. Muhakeme sırasında veya karardan sonra fertlerden olan tarafın ölümü veya zat ve sıfatça değişiklik vukuu halinde usule ait kanunların umumî hükümleri tatbik olunacaktır. Dâva daireleri ve dâva daireleri umumî heyetinin vereceği kararlar mucip sebepleri ihtiva edecektir .

İdarî dâvaların açılması ve kararın tashihi talebi icrayı tehir ettiremiyecektir. Ancak dâva daireleriyle dâva daireleri umumî heyetinden teminat almak şartiyle cranın tehirine karar verebileceklerdir.

İdarî dâvalar hakkında Devlet Şûrasından çıkacak ilâmlar, umumî hükümler dairesinde infaz ve icra olunacaktır.

Müteferrik hükümler :

Devlet Şûrası daireleri her sene temmuzun yirmisinden eylûlün beşine kadar tâtil yapacaklardır. Hükümetçe verilecek müstacel işlerle gecikmesinde zarar umulan icranın tehiri işlerine bakmak üzere idarî dairelerle dâva dairelerinden birer daire tâtil zamanlarda vazife göreceklerdir. Bu kanunun tatbikı suretine ve Devlet Şûrasının çalışmasının tanzimine dair bir nizamname yapılacaktır.

Şûra teşkilât kadrosu:

Kamutay adliye encümeni, hükümetin teklifinde değişiklikler yaparak, Devlet Şûrası teşkilât kadrosunu şu şekilde hazırlamıştır:

Bir reis birinci dereceden, beş daire reisi ikinci dereceden, yirmi beş âza üçüncü dereceden, on beş muavin beşinci dereceden, sekiz birinci sınıf muavin altıncı dereceden yedi ikinci sınıf muavin yedinci dereceden, altı üçüncü sınıf muavin sekizinci dereceden, bir sicil ve evrak müdürü yedinci dereceden altı birinci sınıf mülâzim dokuzuncu dereceden, on ikinci sınıf mülâzim onuncu dereceden, iki daktilo kâtip onuncu dereceden, bir ayniyat muhasip ve mutemedi onuncu dereceden, bir kitapane memuru onuncu dereceden, bir harç memuru on üçüncü dereceden, sekiz birinci sınıf kâtip on üçüncü dereceden, 10 ikinci sınıf kâtip on dördüncü dereceden, 10 üçüncü sınıf kâtip on beşinci dereceden.

Daktilo kâtiplerle kitapane memuru ücretli de olabilecektir.

Mahrukat kanunu nizamnamesi

Yurt ormanlarının korunmasiyle beraber maden kömürü istihlâkini artırmak için resmî dairelerle bazı yerlerde maden kömürü kullanılmasını mecburî kılan mahrukat kanununun tatbik şekli hakkında Ekonomi Bakanlığınca bir nizamname projesi hazırlanmıştır. Proje önümüzdeki günlerde bir kere daha gözden geçirilecek ve DevletŞûrasının tetkikina arzedilmek üzere Başbakanlığa verilecektir.

Çağrı

× Millî Müdafaa encümeni bugün saat 15 de toplanaçaktır.

Yanlıklar

Eskimo ahlâkı !

Bir Eskimo reisi, bir kanadalı müfettişe şu teklifte bulunuyor:

— Yalancılarla hırsızlara ne kadar nasihat etsek, bu kötü huylarını ne kadar düzeltmeğe kalksak dinlemezler. Yalancı gene yalan söylemeğe devam eder ve hırsız boyuna ötekinin berikinin, malını aşırır. İyisi mi onları öldürmelidir. Öldürünce çünkü, bir daha ne yalancı yalan söyler, ne de hırsız bir daha bir şey çalabilir!

Avrupa gazeteleri, bu Eskimo felsefesini, hüküm ve ahlâkını hayretler içinde sütunlarına geçiriyorlar. Gerçekten bu telâkki, hayret, hattâ, dehşet içinde karşılanmağa sezadır: Bunun bir prensip halinde bütün dünyaya yayıldığını tasavvur ediniz; cihanın o zamanki zayiatı, herhalde Çin'deki, İspanyadaki harp kurbanlarını gölgede bırakırdı! - T. İ.

Modaya ve renklere dair !

Hayaliniz istediği kadar geniş olsun, gene modanın neler neler düşünüp yapacağını kolay kolay tasavvur edemezsiniz.

Kadınların yazın çıplak ayak üzerine iskarpin giyerek gezdiklerini bilirsiniz. Amerika'da bir moda müessesesi, bunun - tabiî müstesnaları var - pek bediî bir manzara arzetmediğini görerek bir krem icat etmiş. Bu krem çıplak bacak üzerine sürülüyor ve kuruması bekleniyor. Kuruduktan sonra arzettiği manzara ipekli bir çoraptan farklı değildir.

*** Gene Amerika'da Ohio demiryolu idaresi lokantalarında renklerin âhengine çok kıymet verilmektedir: Bu sebeple esas yemek salonunda ancak sarışın kadınların hizmet etmesine müsaade edildiği halde kahve içilen yerde esmer ve siyah saçlı kadınlar hizmet görmektedir.**

Bir ahçının hırsızlığı !

Eskiden Tokatlıyan otelinde ahçılık eden bir adamın evinde Erzincan zabıtasının ele geçirdiği bir sandıkta bir çok gümüş çatal, bıçak ve buna benzer sofra malzemesi bulmuşlar!

Adamcağızın hırsızlıktaki üslûbuna dikkat ediyor musunuz ?

Bir bahçıvan'ın çalıştığı bahçeden çiçek aşırması, bir vekilharcın hesap listelerine hamintu katması, kayık yapanın kayıkla beraber ziftlenmesi görülmüştür.

Bu hırsızlık, sadece, bu türlü zenaat erbabında değil, entellektüellerde de görülür.. Birbirlerinden mânâ, mazmun, mevzu, hattâ, cümle cümle yazı aşıran muharrirlere rast gelinmiyor mu? Yalnız, kalem, muharririn elinde olduğu için bu türlü hırsızlıklara "sirkat" değil de "intihal" denilmiştir.

"Bal tutan parmak yalar!„ diyen bir atalar sözümüz vardır. Fakat Erzincan'da yakalanan hırsız ahçı, Tokatlıyan'da alafranga muaşeret usullerini öğrendiği için olacak, parmaklarını yalamayı âyıp saymış; sofra takımlarını yalayıp yutmıya karar vermiştir !

Sinek ve şöhret!

Istanbul'da Şişlinin ilerisindeki Mecidiyeköyü'nün imarı plânı ilerliyormuş!

Bu köyü meşhur eden hâdiseyi hatırlıyor musunuz? Istanbul gazetecilerinden pireyi deve yapmak itiyadında birkaç kişi upuzun yazılar ve çeşitli resimlerle bu köyü sinek ordularının bastığını ve bu müstevlilerin Istanbul'a akın etmek üzere olduğunu yazmışlardı.

Bununla beraber, sinek yüzünden kazanılan başka şöhretler de yok değildir: Burnuna sinek kaçan Nemrud ve Aksaray'daki Sineklibakkal'ı unutuyor musunuz?

DIŞ POLİTİKA

Polonya seçiminin neticesi

Polonya'da geçen pazar günü parlâmento için seçim yapılmıştır. Bu, 1935 seçim kanunu ile yapılan ikinci seçim oluyor. Hükümet ile siyasi partiler arasındaki ihtilâfın mahiyetine göre, ehemiyetli olan nokta, intihapta hükümetin kazanıp kazanmıyacağı meselesi değil, seçime müntehiplerin iştirâk nisbeti idi. Seçim kanunu, Pilsudski'nin ölümünü müteakip yapılan anayasa ile birlikte hazırlanmıştı. Bu kanunu Polonya'nın belli başlı üç partisi olan sosyalistler, çiftçiler ve milliyetperverler beğenmedikleri için 1935 seçimine iştirâk etmemişlerdi. 1935 seçimine müntehiplerin yüzde elliden daha az bir nisbeti iştirâk etti ve hükümet kahir ekseriyet kazandı. Hükümet o zamandanberi iktidarı muhafaza etmekle beraber, 1935 seçimine yüzde elliden daha az nisbette müntehibin iştirâki Polonya'nın mukadderatını idare edenler için bir zâf idi. Bu zâfı muhalefetin son aylar içindeki mesaisi büsbütün tebarüz ettirmiştir. Memlekette büyük siyasî nüfuz ifade eden çiftçi partisi, nümayişler yaparak, 1935 seçim kanununun değiştirilmesini, umumî af ilânını, liderleri olup da memleketten kaçan Vitoş'un geri gelmesini ve daha demokrat bir devlet sistemini kurulmasını talep etmekteydiler.

Hükümet de 1935 seçim kanununun değiştirilmesine razı olmuştur. Fakat bu kanunun seçim tecdit edildikten sonra yapılmasını iltizam etmiştir. Muhalefet ise, kanun değiştirilmedikçe, intihabata iştirâk etmiyeceğini bildirdiğinden, 1935 senesinde olduğu gibi, bu defa da seçime iştirâk etmemiye karar vermiştir. Hükümet bu karar karşısında müntehipleri cebren seçime iştirâk ettirmek için tedbir almıştır. Binaenaleyh hükümet ile muhalefet arasındaki mücadele, bir tarafın seçime mümkün olduğu kadar fazla, diğer tarafın da mümkün olduğu kadar az miktarda müntehibin iştirâkini temin noktasında toplanmıştı. Hükümet bu tedbirleri alırken, muhalefetin reislerini tevkif etmiş ve her türlü tazyiki kullanmıştır.

Geçen pazar günkü seçimin neticesi, müntehiplerin yüzde [illegible] betinde iştirâkini göstermektedir. Gerçi bu, 1935 seçimine nazaran fazla bir nisbet ise de hükümetin ümit ettiği gibi, seçim, millî birliğin tezahürü mahiyetini almamıştır.

Polonya'nın 35 milyon nüfusu arasında on yedi milyon müntehip vardır. Memleket yüz kadar intihap dairesine ayrılmıştır. Meslek cemiyetleri toplanarak her intihap dairesi için beş altı namzet seçerler ve bunlar arasından iki mebus seçilir. Polonya'nın iki yüz sekiz azalı meclisi bu suretle intihap edilmektedir.

Seçime muhalif partiler iştirâk etmediği cihetle, hükümet kahir bir ekseriyet kazanmıştır. Fakat hükümetin seçim yapmaktaki hedefi bu değildir. Bütün müntehiplerin iştirâkini temin ederek iç ve dış politikanın pek nazik bir safhaya girdiği günler içinde millî birliği tebarüz ettirmekti. Gerek seçim esnasındaki gürültülere ve gerek seçimin neticesine bakılacak olursa, bu gaye elde edilememiştir. Binaenaleyh geçen pazar günü yapılan seçim Polonya'daki eski vaziyeti değiştirmiş değildir. Polonya iç politikasının bundan sonraki inkişafı, hükümetin seçimden sonra tesbit edeceği hareket hattına bağlı kalıyor.

A. Ş. ESMER

B. Daladiye'nin temasları

Paris, 9 a.a. — Başvekil Daladiye, önümüzdeki hafta vazifesi başına gidecek olan Fransa'nın Berlin büyük elçisi Kulondr'u kabul ederek kendisile görüşmüştür.

Müteakiben başvekil, hariciye nazırını kabul etmiştir.

Ay tutulunca Milyonlarca Hintli Günah çıkardı

Londra, 9 a.a. — Salı günü, ingiliz Hindistanındaki hintliler takvimde pek nadir tesadüf eden bir hâdiseyi tesit etmişlerdir. Bu kutlama, evelki gün vaki olduğu veçhile, ay tutulmasının bir pazartesiye tesadüf ettiği zaman yapılmaktadır. Salı sabahı milyonlarca hintli günahlarından kurtulmak için Gani nehrine girmişlerdir. 400 kişi kayıpıır. Bunların boğulmuş olmasından korkulmaktadır.

DÜNYA HABERLERİ

Fransız basınının tefsirleri

Müstemleke işinde fedakârlığı Londra mı yapacak?

Almanya her tatminden sonra yeni bir talepte bulunuyor

Paris, 9 a.a. — Figaro gazetesinde d'Ormesson, şöyle diyor: Hitler, dün akşam bilhassa şiddetli bir tonla yeni bir nutuk söylemiştir. Hitler, Almanya'yı Avrupa'da elinde bir zeytin dalı ile yalnız başına dolaşmakta ve harp muhitlerinin mütemadî tehditlerine maruz bulunmakta gibi göstermeğe çalışmaktadır.

Bütün dünyanın eylül ayında bu tezahürü nasıl takdir etmiş olduğunu hiç şüphesiz unutmamıştır. Rolleri bu kadar küstahçasına altüst etmek kabil değildir. Ve müstemlekelerinin kendisine iade edilmesini istemekte olduğu anlaşılan Almanya acaba bu talebini gene elinde zeytin dalları olduğu halde mi yapacaktır?

Fedakârlığı İngiltere mi yapacak?

Figaro gazetesi, Londra'dan istihbar ediyor:

"B. Pirov'un ne cenubî Afrika, ne Portekiz ve ne de Belçika'nın fedakârlıklarda bulunmağa âmade olmadıklarını meydana çıkaran istişarelerinden sonra şimdi burada şu noktaı vazıhan tebeyyün etmiştir ki Führerin müstemlekelere ait mutalibatının süratle tatminini istemesi halinde büyük Britanya'nın fedakârlıklarda bulunması lâzımgelecektir, halbuki bunun için hiç bir hazırlık yapılmış değildir.,,

Her tatminden sonra yeni bir talep

Epok gazetesinden:

"Hitler'in sözüne inanmak lâzımgelirse, Almanya ile Fransa ve İngiltere'nin arasını açan yegâne mesele müstemlekeler meselesidir. Fakat bu iddia, her talebin tatmininden sonra ileri sürülen iddianın aynıdır. Daha geçenlerde B. Çemberlayn'a müstemlekeler meselesinin bir harp sebebi olmıyacağına dair teminat vermiş olan Hitler'in bugün: "Almanya, normal müzakereler yoliyle tatmin edilmediği takdirde bu tatmini zorla istiyecektir.,, diyor. İşin açık tarafı budur ve henüz kapalı olan gözleri açabilir.,,

Almanya ve İngiltere

Ages, Berlin'den lö Jur - Eko - döPari gazetesine bildiriyor:

"B. Çemberlayn'in Münih'te sarfetmiş olduğu gayrete rağmen Almanya ile Büyük Britanya arasında her şeyin yolunda gitmekte olmaktan pek uzak bulunduğu intibaı kuvet bulmuştur.

Alamnya ile Büyük Britanya'nın biribirine karşı cephe almalarına sebebiyet veren meselenin müstemlekeler meselesi olması muhtemeldir.

B. Çörçil ile B. Düf Koper ve muhalifler namına söz söylemeğe selâhiyetli diğer zevat hakkında kullanılan lisanın bizzat Londra hükümeti aleyhine müteveccih olan daha derin bir infialin aksi olduğu düşünüllebilir.

Almanya İngilterede nifak çıkarmak istiyor

Övr gazetesinde Bn. Tabui, şöyle yazıyor:

"Almanya, itilâfgiriz davranacağını evelden haber veriyor ve kendisiyle müzakerelerde bulunmak istediği memlekette muhaliflerle hükümet arasında nifak çıkarmak istiyor. Herhalde Hitler, müstemlekeler meselesi için harp etmiyeceğini söylememiştir.,,

Ordr gazetesinde Viviye diyor ki:

"Dün Hitler, müstemlekeleri resmen istemiştir ve Almanya haricinde henüz hüriyetin lehinde çıkarılan bütün seslerin susturulmasını, boğulmasını istemektedir.,,

Hitler'in İngiltere ve Fransa ile "anlaşma,, kelimesinin kendisi için hiç bir mânası olmadığı suretindeki beyanata telmih eden Löbuşe, Aksiyon Fransez gazetesinde şöyle yazıyor:

"İngiliz efkârı umumiyesinin Berlin'e karşı hâlâ inanılmaz bir müsamaha göstermekte ısrar eden kısmı, bu baptaki hükmünü tekrar gözden geçirmek için bu beyanattan istifade etmiyecek midir? Böyle olacak olursa, Hitler'in şiddetli nutukları bir işe yaramış olacaktır.

İngiliz Kıralının Amerika seyahati

Nevyork, 9 a.a. — Nevyork Times gazetesi yazıyor:

"Vaşington'da ingiliz kıralının yapacağı ziyaretin hususî mahiyette olduğu noktasında ısrar edilmektedir.

Çemberlayn'ın kırala refakat edeceği hakkındaki haber hayret uyandırmıştır. Çünkü bu taktirde hususî olduğu söylenen bu ziyarete resmî bir mahiyet izafe edilmiş olacaktır.

İngiltere Filistin'in taksiminden vazgeçti

Londra, 9 a.a. — Bugün öğleden sonra neşrolunan beyaz kitapta İngiltere'nin Filistin'i ikiye ayırmaktan vazgeçtiği ve Filistin arapları ile yahudilerini ve aynı zamanda komşu hükümetler mümessillerini de bir konferansa davet edilecekleri bildirilmektedir.

Sovyet ihtilâlinin yirmi birinci yıl dönümünde

Ziraat ve endüstri sahasında elde edilen muvaffakiyetler

Moskova, 9 a.a. — B. Molotof Sovyet ihtilâlinin 21 inci yıldönümü dolayısiyle Moskova'da Yüksek Sovyet meclisinde bir rapor okumuştur. Raporun dahilî işlere teallûk eden birinci kısmında B. Molotof 21 sene içinde başarılan işleri kaydederek, 1938 in ilk 10 ayı içinde endüstride geçen seneye göre yüzde 12.5 artış olduğunu, ziraatin bu kuraklık yüzünden çıkan güçlüklere rağmen 1935 ce 1936 ya nazaran gene fazla, yalnız bir sene öncesine göre biraz eksik olduğunu söylemiştir.

Ziraî vaziyet

B. Molotof buğday vaziyetinin çok iyi olduğunu, pamuk, pancar ve diğer ziraî mahsuller bakımından Sovyetler birliğinin tam bir emniyet içinde bulunduğunu, köylülerin eskiden rüyalarında bile görmedikleri şartlar içinbulunduğunu kaydetmştir.

Bütün bu inkişaflar, refahın fazlalaşmasına temel vazifesi görmüştür. Malî tedavülü bu senenin ilk 10 ayı içinde geçen senenin aynı devresine nazaran yüzde 8.5 artmıştır. Gıdaî mahsulât bakımından kifayetsizlik yoktur.

Endüstriyel istihsalât

Endüstriyel istihsalâta gelince, diğer memleketlerde bu, krizden önceki sene olan 1929 senesinin de dûnuna düştüğü ve işsizlik boyuna arttığı halde Sovyetler birliğinde istihsal, iş ve gündelikler boyuna artmıştır. Onun için Sovyetler birliği şimdi mal ve gıdaî mahsuller istihsalini genişletmiye çalışıyor. Bu da, hayat seviyesinin yükselişini karşılamak için lâzımdır.

B. Fransu'a Ponse Kont Ciano ile görüştü

Roma, 9 a.a. — Yeni fransız Büyük Elçisi Fransua Ponse bugün hariciye nezaretinde Kont Ciano'yu ziyaret ederek kendisiyle uzun bir mülâkatta bulunmuş ve kırala vereceği itimatnamesinin bir suretini tebliğ etmiştir.

Bu mülâkat bir saatten fazla sürmüştür.

İrlanda'da 2.000 otobüsçü grev yaptı

Dublin, 9 a.a. — Bir müddettenberi başlamış olan nakil vasıtaları grevi umumîleşmiştir. Bütün tramvaylar ve otobüsler depolarda kalmıştır. İki bin kişi greve iştirâk etmektedir. Grevciler, sendikanın mümaneatına rağmen talepleri isaf edilmediği taktirde işe başlamıyacaklarını söylemektedirler. Grevciler, iş saatinde kahvede oturduğu görüldüğü için yol verilen bir memurun tekrar işe alınmasını istemektedirler.

Sovyet bayramı Ordunun mükemmel techizatını göstermesine vesile oldu

Moskova, 9 a.a. — Tas ajansı bildiriyor: 7 teşrinisanide bütün Sovyetler Birliği görülmemiş bir şevk ve vatanperverlik havası içinde büyük teşrinievel inkılâbının 21 inci yıldönumunu kutlamıştır. Garnizonların geçitleri kızıl ordunun terakkileri ve mükemmel techizatını göstermiştir.

Moskova, Leningrad, Kiyef, Minsk, Habarovsk ve diğer şehirlerde en hafifinden kara dretnavutlarına kadar her tipte tank dalgaları, her tip ve çapta toplar ordunun istisnaî derecede çeşitli tekniğini ispat etmiştir. Tayyarelerin uçuşu tezahüratçıların şevk ve heyecanlı alkışlarını toplamıştır. 13 şehirde takriben 200 tayyare geçide iştirâk etmiştir.

Moskova'da bir buçuk, Leningradda 1,3 milyon, Kiyef'te 500 bin, Harkof'ta 300, Bakû'da 400 ve Odesa'da 300 bin kişi tezahürat yapmıştır. Gece, zengin bir surette aydınlatılmış ve donatılmış olan meydanlarda halk şenlikler tertip etmiştir.

Romanya veliahdinin yıl dönümü

Bükreş, 9 a.a. — Rador ajansı bildiriyor: Veliaht Mişel'in 17 inci yıldönümü münasebetiyle Romanya'nın bütün kiliselerinde âyinler yapılmıştır. Bükreş katedralinde yapılan âyinde başvekil ve nazırlar da bulunmuş ve âyinden sonra başvekil saraya giderek prense hükümetin tebrik ve temennilerini bildirmiştir. Nazırlar da saraya giderek hususî deftere isimlerini kaydettirmişlerdir.

Gazeteler, bu münasebetle yazdıkları makalelerde milletin iftiharla sevdiği prensin ahlâkî ve entelektüel yüksek meziyetlerini bilhassa kaydetmektedir.

Macar işgali normal şekilde devam ediyor

Budapeşte, 9 a.a. — Macar Ajansı bildiriyor:

Macar işagl kıtaları dün kendilerine tayin edilen yerleri işgal etmişlerdir. İşgal tam bir intizam şeklinde cereyan etmiştir. Halk her tarafta kıtaatı şevk ve heyecanla karşılamıştır.

Tuna üzerinde serbest mıntaka

Berlin, 9 a.a. — Gezetelerin istihbaratına göre Çekoslovakya'da Tuna nehri üzerindeki Bratislava'da Almanya, Polonya ve Macaristan için serbest mıntakalar tesisi hususunda yakında müzakereler başlıyacaktır.

Falih Rıfkı ATAY'ın

Bu sene basılan eserleri

1 – Zeytindağı

Yeni ilâvelerle ikinci ve katî tabı

2 – Tuna kıyıları

En eski zamanlarından bugüne kadar Yugoslavya tarihine bir bakış — Yugoslavya içinde bir seyahat.

3 – Denizaşırı

Türkçe seyahat edebiyatının başlıca eseri olan bu kitabın ikinci ve katî tabı neşrolunmuştur.

Hepsi Remzi kütüphanesinde bulunmaktadır

Bütün gönüllüler İspanya'dan çıkmalı!

Fransız sosyalistleri böyle istiyorlar!

Paris, 9 a.a. — Sosyalist partisinin icra komitesi, seçtiği bir heyete, B. Daladiye'den, "cümhuriyet hükümetinin yaptığı gibi, bütün ispanyol arazisinden sıkı bir kontrol altında bütün yabancı gönüllülerin geri çekilmesi için,, ingiliz hükümeti ile anlaşma halinde derhal bir karar alınmasını talebe memur etmiştir.

Sosyalist partisinin icra komitesi, hükümetten aynı zamanda enternasyonal insaniyet ananeleri mucibince, İspanyadaki sivil halkın iaşesinin teminini de talebe karar vermiştir.

Belçika sanayicileri Burgos'la münasebet kurulmasını istiyorlar

Brüksel, 9 a.a. — Parlâmentonun sağ cenah fırkalarının murahhas heyeti başvekil Spaak'ı ziyaret ederek sağ cenah fırkalarının müttefikan Burgos ile münasebet tesis edilmesini ve bu hususta bir an evel bir karar verilmesini istediklerini bildirmiştir.

Bir tekzip

Paris, 9 a.a. — İspanya hududunda Cerdere'deki hava müdafaa kuvetlerinin geri alınacağına dair çıkan haberler asılsızdır.

Avam kamarasında dünkü müzakereler

Londra, 9 a.a. — Bugün Avam kamarası kıralın nutku hakkında müzakerede bulunacaktır. Bilhassa dış politika münakaşa edilecektir. Yarın millî müdafaa meseleleri müzakere edilecek, cuma günü de umumî müzakere yapılacaktır. Pazartesi günü muhalefetin dış politika hakkındaki teklifi müzakereye konacaktır. Birkaç muhafazakâr mebus kıralın mühimmat bakanlığından ve mecburî millî hizmetten bahsetmemesini teessürle kaydeden bir takrir vermişlerdir.

Müzakereler

Londra, 9 a.a. — Avam kamarası bugün kıralın nutkuna verilecek cevabı müzakere etmiştir.

Muhafazakârlar kongresi toplanmıyacak

Londra, 9 a.a. — 7 teşrinievelde toplanacak iken Avrupa buhranı dolayısiyle tehir edilmiş olan muhafazakârlar kongresinin bu sene toplanmaması kararlaştırılmıştır. Kongre, önümüzdeki sene toplanacaktır.

Muhtaç çek almanlarına yardım olunacak

Prag, 9 a.a. — Hükümet tarafından geçende ihdas edilen alman nasyonal sosyalist mebuslarından ve âyanından mürekkep parlamento grupu bir tebliğ neşrederek alman salâhiyetli mahfillerinin son hâdiseler neticesinde sefalete düşen çekoslovakyalı almanlara yardım edilmek üzere Kundt'un emrine mühim bir meblâğ verdiklerini bildirmiştir. Prag'da çek makamlarının muvafakatiyle bir "tasfiye ve tensikat için alman iş ofisi,, ihdas edilecektir.

TÜRKİYE BASINI

Japonya gemi azıya aldı

KURUN'da B. Asım Us bu başlıkla yazdığı başyazısında hulâsatan şunları söylemektedir:

Uzak Şark'ta hâdiseler yeni bir inkişaf safhası gösterdi: Japon başvekili Prens Konoye radyoda neşrettiği bir nutuk ile Çin'e ait eski beynelmilel muahedelerin hükümsüzlüğünü ilân etti. Diğer taraftan japon hariciye nezareti namına söz söyliyen yüksek bir siyasî memur Tokyo'daki matbuat mensuplarını toplıyarak:

— Dokuz devlet muahedesi bugün filen ölmüştür."

Dedi. Sonra gazeteciler tarafından sorulan bir suale cevap vererek ilâve etti:

— Çin müstakil bir devletttir. Kendi başına devletlere müracaat ederek iki taraflı müzakereler ile bu muahedenin tadilini istiyebilir.,,

Şimdi Çin'in Çang-Kay-Şek'in emrine tâbi olan dahili kısımları artık Çin adını bile taşımak hakkına malik değildir. Çin diyince yalnız japon ordularının işgali altına giren sahaları anlamak lâzım gelecektir ve japon işgali altına girdikten sonra bu Çin müstakil bir devlet sıfatiyle İngiltere'ye, Amerika'ya, Sovyet Rusya'ya, Fransa'ya ve vaktiyle dokuz devlet muahedesini imzalamış olan diğer devletlere müracaat ederek tâdilini istiyebilir!

Tokyo hükümeti Kanton üzerine asker gönderinciye kadar Çin'de emnfaatleri olan devletlere karşı mülâyim bir dil kullanıyordu. Başvekil Prens Konoye'nin bu defa radyo ile söylediği nutukta ise bu tarzda bir ihtiyat eseri yoktur. Daha açık bir ifade ile artık Japonya siyaset dünyasına karşı gemi azıya almıştır.

Acaba Japonya'ya bu cüret ve cesaerti veren şey nedir?

Her şeyden evel bunun sebebini japon ordularının Çin topraklarında kazandıkları zaferlerde aramalıdır. Öyle anlaşılıyor ki, Kanton ile Hankeu'yu işgal ettikten sonra Japonyanın Çin'de askerî bakımdan hiç bir korkusu kalmamıştır.

Almanya ile İtalya'nın Rütenya meselesi üzerinde Çekoslovakya ve Macraistan arasında hakem olmasından ve hariciye nazırları tarafından Roma'da verilen kararın her iki memleketçe kabul ve tatbik edilmesinden sonra italyan ve alman gazetelerinin neşriyatı bunu pek açık gösteriyor. Onun için Japonya hariciye nezaretinin selâhiyetli adamları dokuz devlet muahedesinin ölümünden bahsederken ve İngiltere'nin, Fransa'nın, Amerika'nın Sovyet Rusya'nın Çin'deki menfaatlerini hatırlamıya bile lüzum görmezler iken İtalya ve Almanya'ya Çin'de hususî menfaatler temin edileceğini söylüyorlar.,,

DÖRTTEN İKİ ÇIKTI!

CÜMHURİYE'te Hem nalına hem mıhına sütununda çıkan bir yazıda deniliyor ki:

"Çekoslovakya meselesinin son safhası da halledildi. Almanlar ve lehlerden sonra macarlar da, çek boyunduruğu altında bulunan soydaşlarını kurtardılar. Fakat, bu son hâdisede de İngiltere ile Fransa'nın yeni bir siyasî mağlubiyete uğradıkları pek göze çarpmadı.

29 eylûlde Münih'te imzalanan anlaşmıya göre, Çekoslovakya hudutlarının bu anlaşmıya iştirâk eden, dört devlet, İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya tarafından tayin edimesi lâzım geliyordu. Halbuki son defa işi yalnız Almanya ile İtalya halletmişler ve Çekoslovakya ile Macaristan arasında hakemlik ederken iki demokrat devleti tamamen açıkta bırakmışlardır. İngiltere ile Fransa, Berlin - Roma mihveri karşısında o kadar yılgın bir vaziyete düşmüş olacaklar ki, zavahiri kurtarmak için olsun, "yahu: bu işte bizim de reyimizin alınması lâzımdı. Halbuki bize sormadan yaptınız. Protesto ederiz.,, gibi beylik bir diplomasi teşebbüsünle bile bulunmadılar ve dörtten iki çıktı iki kaldı, diyip sustular.

Merkezî Avrupa'da artık tamamile Berlin - Roma mihveri hâkimdir. Almanya ile İtalya, Avrupa'nın göbeğinde istedikleri gibi at oynatıyor ve merkezî Avrupa'yı istedikleri şekilde yeniden kuruyorlar.

Bu siyasi mağlubiyetten sonra, İngiltere ile Fransa'ya, bizim nüfuzumuzu merkezî Avrupa'dan atan İtalya değil, Almanyadır, diye uydurma bir teselli bulmaktan başka yapacak şey kalmamıştır zaten.,,

Bir vapura suikast

Oakland, 9 a.a. — 3 teşrinisanide alman "Vancouver,, vapurunun makine dairesinde vuku bulan infilâk hakkında yapılan tahkikat neticesinde vapurun bordasına bağlanan bir bombanın infilâkı neticesinde makine dairelerine sular dolduğu anlaşılmıştır.

Kolera'dan vebadan, veremden ve hattâ harpten daha müthiş felâket

Doğum Azlığı

İSTATİSTİK TAHLİLLERİ

Fransa 50 senede 12.000.000 azalacak !

Bugün Fransa'yı için için yiyen dert nedir bilir misiniz? — Doğum azlığı! Doğum azlığı öyle bir felâkettir ki, ne milyonları silip süpüren hastalık salgınları, ne yüz binleri kırıp geçiren harp katliâmları, bir milletin bünyesinde, bunun yaptığı tahribatı yapamaz!

Nesilleri berektli olan insan kütlelerinin meydana getirdiği kavimlerin bugünü gibi, yarını da garanti altındadır.

Bugün Fransa'da, en büyüğünden en küçüğüne kadar, çoğalmamanın veya az çoğalmanın atî için ne hüsranlar doğurabileceğini herkes takdir etmekte ve milletin akibetini herkes birbirine sormaktadır.

Bundan birkaç gün evel, Limoj şehrinde bir kongre toulanmıştır. Bu kongreyi siyasî bir toplantı zannetmeyin, kongreye, her mıntakadan ve her tabakadan yüzlerce kadın ve erkek iştirâk etmiştir. Orada fransız doğum azlığı meselesi ele alınarak, uzun uzadıya tahlil edilmiş, sebepleri tespit edilmiştir.

Fransa'da, 1876 da bu senede doğanların sayısı 1.022.000 iken bu miktar 1930 da 750.000 e ve 1937 de 616.000 e düşmüştür.

Yedi sene içinde Fransa'da doğum yüzde on sekiz nisbetinde azalmıştır. Üç senedenberi de ölenlerin sayısı doğanlardan 14.000 fazladır.

Eğer bu düşüş aynı şekilde devam ederse, Fransa 5 sene zarfında senede 100.000, 20 sene sonra yılda 200.000, 40 sene sonra keza bir yılda 400.000 nüfus kaybeder.

Yarım asır içinde fransa 12 milyon insan kaybedecek demektir. Hele bir asır geçti mi, fransa artık kalabalık bir memleket olmaktan çıkacaktır.

Almanya ile İtalya'da doğum miktarının nuntazam fazlalaşması, fransızların endişesini büsbütün artırmaktadır.

Söylediğimiz gibi 1937 de fransa'da 616.000 doğum tesbit edilmişti. Halbuki aynı senede İtalya'da 985.000. Almanya'da ise 1.361.000 doğum kaydedilmiştir.

İtalya'da her yıl doğanlar ölenlerden 350.000 fazla iken, Fransa'da bilâkis ölenler doğanlardan 14.000 fazladır.

Yalnız, doğum azlığı fransa'nın her tarafında aynı miktarda değildir. Bazı vilâyetlerde nisbeten iyi olduğu halde bazı vilâyetlerde büsbütün sönüktür. Meselâ Savva ve Garon vilâyetleri pek ıssızdır. Garon havzasında kilometrelerce gidersiniz de, bir tek insana rastlıyamazsınız. 1925 de bu mıntakaları gezen bir demoğraf: "Eğer Fransa'nın diğer vilâyetleri de Garon vadisi gibi azalacaksa, fransa çok geçmeden dünya haritasından silinecektir." demişti.

Geçenlerde, az çoğalan birkaç vilâyete ait bir fus istatistiği neşredilmiştir. Bu vesika, Fransa'da her vilâyette 1910 ve 1936 seneleri arasında 15 yaşla 50 yaş arasındaki kadınlardan doğan kız çocuklarının sayılarını göstermektedir. Rakamlar az doğumlu beş fransz vilâyetinde, doğanların 1910 da az iken 1930 da oldukça arttığını, fakat 1936 da eskisinden de aşağı düştüğünü apaçık göstermektedir.

Maamafih, bu "ölüm merkezleri" nin "ihtiyarlar memleketleri,, nin yanında bazı vilâyetler vardır ki, buralarda doğum çoktur: Bilhassa şimal vilâyetleri. Bu vilâyetlerde 17, 18, hattâ 19 çocuklu ailelere rastlanır. Vasatî olarak aileler 5-6 çocukludur. Fakat bunlar mevziîdir ve pek azdır.

Doğum azlığının birçok sebepleri vardır. Bazıları her ne kadar, son asırlardaki hastalıktan, doğum azlığına sebep olduğunu iddia ederler. Halbuki hiç de doğru değildir. Çünkü modern tıb, insanın vasatî yaşını 60 a çıkarmıştır. Biliyorsunuz ki insanın vasatî yaşı orta çağlarda 25 ti. Hattâ 1875 te 45 olarak tesbit edilmiştir. Binaenaleyh bu doğum azlığına kâfi bir sebep olamaz.

Bunun gibi, bekârlık, veya çocuksuz evlilik de bunda mühim rol oynamaz. Limoj kongresinde mevcut birçok dosyalar dolusu raporlar, doğum azlığına en büyük sebep olarak yoksulluğu göstermektedir. Bu raporlara bakarsanız, ötede 9 çocuğunu doyurmaktan âciz yarı aç bir anne, biri de kocası bir kazaya kurban gitmiş vesigortalı olmadığı için 7 çocuğu ile sefil veyoksul kalmış bir kadın, kongrede, bu ferdî sefaletlerin mümkün olduğu kadar önüne geçebilmek için geniş mikyasta bir doğum politikası tatbik edilmesine karar verilmiştir. Onun için büyük kongre daha açılacaktır.

Yabancı devletlerle ticaret müzakereleri

Litvanya ile hükümetimiz arasında diplomatik yollarla ticaret ve kliring müzakereleri yapılmaktadır.

Müzakerelere esas, her iki tarafın ticarî muamelesinin inkişafıdır. Polonyalılarla şehrimizde yapılan ticaret müzakereleri de devam etmektedir. İsveç hükümetiyle yapılacak yeni ticaret ve kliring anlaşması müzakerelerine ay başında başlanılacaktır. Müzakerelerde bulunmak üzere bir isveç ticaret heyeti şehrimize gelecektir .

Atina'dan şhrimize geln malûmata gör hükümetimizle Yunanistan arasında yapılacak ticaret ve kliring anlaşması müzakereleri müsait bir hava içerisinde devam etmektedir. Müzakerelerin daha bir müddet devam edeceği tahmin olunmaktadır.

Ankara - İstanbul hava seferleri

Devlet hava yolları idaresi, havaların bozulmıya başlamış olmasını ve kışın yaklaşmakta bulunmasını göz önüne alarak ikinci bir işara kadar Ankara - İstanbul hava seferlerine bugünden itibaren son vermektedir.

Müştail maddelerden alınan istimlâk resmi

Bazı vergi mükellefleri müşteil maddelerden gümrük resminin alındığı sırada belediyeler namına yüzde on munzam resim alındığını ileri sürmüşler ve belediyelerin bu maddelerden istihlâk resmi alınmaması lâzım geldiğini iddia etmişlerdir. İç Bakanlık bu iddiaları tetkik etmiş ve belediyeler namına alınmakta olan yüzde on gümrük resminin istihlâk resmi mahiyetinde telâkki edilemiyeceğini ve bu resmin ayrıca verilmesi lâzım geldiğini kararlaştırmıştır.

EKONOMİ

Japonya harbe daha ne kadar dayanabilir ?

Yazan: H. A. Kuyucak

Çin seferi uzadıkça Japonya'nın harba devam kabiliyeti hakkındaki mütalealar da çoğalıyor. Filhakika, bu memleketin daha ne kadar dayanabileceği yalnız, her gün biraz daha ezilen, cinlileri değil, belki, dünya ekonomisiyle alâkadar herkesi düşündürmektedir. Çünkü Mançurya'nın işgaliyle başlıyan garba doğru japon saldırışı Uzak Şark ekonomisi ve yavaş yavaş ta bütün dünya ekonomisi üzerinde fena tesirlerini göstermiye başlamıştır.

Japon malî ve iktısadî kaynakları nın artık sona ermek üzere olduğunu, ve bu şartlar altında harbın daha fazla devam edemiyeceğini söyliyenler olduğu gibi Japonya'nın bütün Çin'i ve hattâ bundan daha fazlasını istilâ edecek kudrette olduğunu iddia edenler de vardır.

Malûmdur ki harp bir kaç türlü finanse edilebilir. Eski zaman orduları fütuhat harbı yaparlar ve masrafların mühim bir kısmını, girdikleri memleketlerden çıkarırlardı. Japonya da buna çalışmakta ise de halkın pasif mukavemeti, ve modern bir ordunun bütün ihtiyaçlarını Çin gibi geri ve fakir bir memleketten tedarik etme imkânlarının bulunmaması dolayısiyle, harp masraflarının asıl mühim kısmını ana vatandan temin etmek mecburiyetinde kalmaktadır.

Gene pek aşikârdır ki, ana vatandan temin edilecek masraflar millî istihsal fazlasiyle elde edilecektir. Yani, memleket ihtiyaçlarından fazla istihsalde bulunmak ve bu fazlayı harba tahsis etmek mecburiyeti vardır. Bu fazlanın harba tahsisi de ya vergi alınmak suretile yahut ta istikrazla temin edilir. Japonya'da vergiler artmış olmakla beraber yalnız bu kaynaktan harbı finanse etmiye imkân yoktur. Bunun içindir ki hükümet bir taraftan istihlâki azaltıp bütün istihsal kudretini harp levazımı hazırlamıya döndürecek tedbirler almakta, diğer tarafta da mütemadı istikrazlarla halktan ve malî müesseselerden iştirâ kuveti te[illegible]

Bu iki tedbirin Japonya'nın ekonomik bünyesindeki tesirlerini görmek pek kolaydır. 1937 ye nisbetle 1938 de umumî istihsal miktarı değişmediği halde istihlâk eşyası istihsali azaltmış, istihsal eşyası ve harp levazımı istihsali çoğalmıştır. Başka bir tâbirle, memlekette ihtiyaçların tatmini için daha az istihsal yapılmış yani hayat seviyesi düşmüştür. 1937 ye nisbetle 1937 in ticarî faaliyet müşiri de, alış verişin azaldığını göstermektedir.

1931 - 32 malî senesinde masrafları karşılamak için 120 milyon yen istikraz olunduğu halde 1937 - 38 de (3.393.000.000) istikraz edilmişti. Önümüzdeki senenin 8.400 milyon yenlik büdçesini tevzin için de 5.800 yen borç alınacak ve umum masarifin % 81 i harba tahsis edilecektir .

Yapılan istikrazlar memlekette bir enflasyon doğurmakta ve tabiatiyle fiatlar yükselmektedir .Filhakika son bir sene zarfında Japonya Bankasının tedavüldeki banknotları süratle çoğalmış ve binnetice toptan eşya fiatları yüzde otuzdan fazla yükselmiştir. Maden fiatlarındaki umumî yükseliş ise dünya fiatlarına nisbetle % 50 den fazladır.

Harbın Japonya haricî ticareti üzerindeki tesiri de pek iyi değildir. Harp levazımı ithalâtının artması, ihracat sanayii için icap eden ham maddenin temin edilememesi yüzünden ihracatın azalması 1937 de 636 milyon yenlik bir pasif bakiye hasıl etmişti. 1936 de istihlâk eşyası ithalâtı üzerine konulan şiddetli takyitler neticesinde ithalât bir miktar indirildiğinden pasif bakiye ilk altı ayda 196 milyon yene inmiş ise de mütemadî pasif bakiyeleri ödeye ödeye memleketin altın stokları da azalmış ve istikbaldeki haricî ticaret bakiyesini ödemek için dahilî altın istihsaliyle ecnebi esham ve tahsilattan başka pek az altın kalmıştır.

Amele vaziyeti de pek iyi değildir: Yükselen fiatlara rağmen hakikî ücretler hemen hiç yükselmemiş bilâkis bir çok sanayide çalışma saatleri artmıştır Esasen Japonya'da amele teşkilâtı olmadığı gibi amelenin hukukunu muhafaza edecek bir kanun da mevcut bulunmadığından ve bilhassa kadın amele boğazı tokluğuna çalıştığından saatlerin artması, fiatların yükselmesi amele kütlesinin fiat seviyesini çok aşağı indirmiş bulunmaktadır.

İktısadî vaziyetin bu kısa tahlilinden sonra acaba yazımızın başındaki suale cevap verilebilir mi?

Eğer milletlerin hareketlerinde yalnız iktısadi âmiller hakim olsa idi Japonya'nın harba nihayet vermesi ve hem kendisinden hem eline geçirdiği memleketlerin paralarını sarmıya başlaması için vakit çoktan gelmiş telâkki olunabilirdi. Fakat bir tarafta imparatorun Amaterasu - O - Mi - Kami denilen güneş ilâhesinin torunu ve milletin de semadan inme olduğuna ve dünyadaki bütün diğer milletlerin japon iradesine tâbi olacağına kanaat şeklinde tecelli eden Şinto akidesi ve diğer tarafta da harbı devam ettirmiye hazır bir ordu mevcut bulunurken bu sualin cevabını insan ihtiyaç ve ıstıraplarının bu akide ile çarpışması netiecsinde aramak icap edecektir .

Parasız yatılı talebenin verildiği okullar

Kültür Bakanlığı, parasız yatılı talebe imtihanında muvaffak olanların verilecekleri okullara ait listenin hazırlığını bitirmiştir. Liste bugünlerde Kültür Bakanının tasvibine arzedilecek ve listeler alâkalı okullara tebliğ olunacaktır. Bu okullar muvaffak olanlara imtihana girdikeri okullar vasıtasiyle tebliğat yapacaktır.

Adapazarı orta okulu

Adapazarı, (Hususî) — Şehrimizde orta okrl törenle açılmıştr.

RADYO

Ankara :

PERŞEMBE: 10.11.938 — 12.30 M[illegible] (Muhtelif türkçe şarkılar) — 13.00 Saa[illegible] yarı ve haberler — 13.10 - 14.00 Müzik [illegible] çük orkestra): Zampa - uvertür - (Her[illegible] Le petit Duc operetinden. potpuri ([illegible] cocq). Walzerlied (Mamel). Balayı [illegible] Noak). Des königs soldaten - marş [illegible] Kattnigg). Liebesleid (Engel Berger). 18.30 Müzik (Balkan oyun havaları) 19.00 Konuşma (Köylü ve ziraat saati) 19.15 Saat ayarı ve haberler — 19.25 [illegible] zik (İncesaz faslı) — 20.00 Müzik (oda [illegible] ziği): Piyanist (Ferhunde Erkin). Viyo[illegible] nist (Necdet Atak). Bestekâr piyanist [illegible] vi Cemal Erkin). Piyano ve keman için [illegible] nat. (Ulvi Cemal Erkin) (Piyano sesl[illegible] (Necil Kâzım). Piyano solo sonat. 21.00 [illegible] at ayarı ve haberler — 21.10 Müzik (Y[illegible] havaları): Orta Anadolu ve Rumeli ha[illegible] ları. 21.45 Bir dram - uyuyan kadın (Ya[illegible] - Andre de Lord): Türkçeye çeviren ([illegible] rem Reşit) — 22.00 Müzik (radyo orke[illegible] rası şef :Hasan Ferit Alnar): Promethe[illegible] uvertür - balet (Beethoven). Balet su[illegible] (Lulli Mottl). Preziosa - uvartür - (We[illegible] ber). Si j'etais Roi - uvertür - (Adam[illegible] Kaizer Walzer (Jr Strauss) — 23.00 Op[illegible] ra - Pl.) — 23.45 - 24 Son haberler ve y[illegible] rınki program.

Avrupa :

OPERA VE OPERETLER: 19 Ber[illegible] — 20.10 Königsberg — 24 Frankfurt.

ORKESTRA KONSERLERI VE SE[illegible] FONİK KONSRLER: 20 Varfşova [illegible] 20.10 Hamburg, Kolonya — 21.30 Paris [illegible] 22 Paris - Eyfel kulesi — 22.40 Lüksem[illegible] burg — 23 Doyçlandzender — 23.5 Var[illegible] va.

ODA MUSİKİSİ: 20 Monte Ceneri [illegible] 21.10 Münih — 22.30 Doyçlandzender [illegible] 23.35 Droytviç.

SOLO KONSERLERİ: 14 Ştutgart [illegible] 15.25 Hamburg — 15.30 Laypzig — 17 [illegible] 17.15 Berlin — 17.30 Stokholm — 18.[illegible] Breslav, Konigsberg, Munih — 20 Paris [illegible] Eyfel kulesi — 22.30 Viyana.

NEFESLİ SAZLAR (marş v. s.): 8.[illegible] Königsberg — 21.10 Berlin.

ORG KONSERLERI VE KOROLA[illegible] 10.30 Sottens — 19.30 Paris - P. T. T. [illegible] 20.10 Kopenhag, Laypzig — 21 Bruks[illegible] Roma.

HAFİF MUZİK: 6.30 Alman istasyon[illegible] ları — 8.30 Munih — 10 Hamburg — 12 A[illegible] man istasyonları — 14 Laypzig — 14.10 K[illegible] lonya, Viyana — 15.30 Berlin, Breslav [illegible] 16 Alman istasyonları — 16.10 Konigsber[illegible] — 17 Ştutgart — 18 Berlin — 18.30 Ştut[illegible] gart 19 Breslav, Konigsberg — 19.15 Lay[illegible] zig, Münih — 20.10 Berlin — 20.15 Fran[illegible] furt — 22.30 Hamburg — 24 Breslav.

HALK MUSİKİSİ: 11.30 Ştutgart — [illegible] Hamburg — 18.40 Viyana — 22.30 Ştut[illegible] gart.

DANS MUZİGİ: 22 Floransa, Sofya [illegible] 22.20 Münih, Tuluz — 22.25 Droytviç [illegible] 22.30 Sottens — 2.45 Belgrad — 23 Mil[illegible] no, Roma — 23.25 London - Recyonal — [illegible] Keza — 0.5 Droytviç — 0.15 Luksembur[illegible] — 0.30 Droytviç.

Roma - Tokyo hava seferi yarım kaldı

Roma, 9 a.a. — Roma - Toky yolu nu merhalelerle katetmiye teşebbüs [illegible] den Santo - Francesco tayyaresi saa[illegible] 12.10 da Montelio hava meydanında[illegible] kalkarak Şam istikametine hareket et[illegible] miştir.

Sefer yarım kaldı

Beyrut, 9 a.a. — İtalyan tayyarecileri Maner ile Lualdi Beyrut civarında karaya inerken tayyarenin iki u[illegible] fak kanadı kırıldığı için Roma - Tokyo hava seferinden vaz geçmişlerdir. Tayyarenin telsiz memuru bir elektrik deşarjı neticesinde yaralanmıştır. Bununla beraber, tayyarèciler Roma - Beyrut yolu sürat rekorunu bu mesafeyi saatte vasatî 474 kilometre sürat[illegible] le beş saatte katederek kırmıya mu[illegible] vaffak olmuşlardır.

Derince - İzmit şosası

İzmit, (Hususî) — Derince - İzmit şosasının inşası kararlaşmıştır.

BALIK TUTAN KEDİ SOKAĞI

Yazan: Yolan Földeş — *Çeviren: Nasuhi Baydar*

— 10 —

— Şaka etmiyorsunuz ya?

— Katiyen.

Müvezzi hakikaten şaka etmiyordu.

Fakat, daha az zevkli hâdiseler Anna'nın hafızasına nakşolmuştur: Konuştukları hususî lisanı anlamadığını farkederek onu aldatmak istiyen satıcı kadınları ve yabancı olduğunu anlaymca kendisine kaba muamele eden erkekleri unutmamaktadır. Bir gün pazarda para çantasının yerinde yeller estiğini gördü. Kayıp mı olmuştu, yoksa çalınmış mı idi, bilemiyordu. Anna, zarif bir ihmalkârlıkla bir barakanın divarına dayanan baygın bakışlı sarışın bir gençten şüphelendi. Bu genç ona gülümsemek ve alçak sesle harikulâde alçakça bir mütalea dermeyan etmekle iktifa etti. Anna onun ne dediğini bilmiyordu. Fakat, kan başına çıktı. Etrafında adamlar kötü bir neşe ile gülüşüyorlardı. Nihayet, küçük yabancı kızı dövmedilerse ne mutlu.

Anna gözlerinden kıvılcımlar fışkırarak ve ölümü temenni ederek kaçtı. Ağlamadı, çünkü bu onun usulü değildi ve çünkü ailenin öğle yemeğine malzeme satın almak lâzımdı. Annesinin çalışmakta olduğu çamaşırhanenin penceresi önünde durup para istedi. Annesi onu payladı. Anna hâlâ ağlamıyordu. Civardaki dükkânlardan öte beri alıp yemeği hazırlamak üzere eve döndü. Bu memleketten, bu sokaklardan, bütün hayatından nefret ediyordu. İspirto ocağı tüterek etrafı kokutuyordu. Anna, yiyecekleri pişirmek için diz çökmeğe mecburdu; zira masanın veya iskemlelerin yanmaması için ocak, bir çinko tabakası üzerine, yere konmuştu. Soyduğu soğandan ve ocağın dumanından Anna'nın gözleri yaşardı. Fakat, ağlamıyor, sadece cihandan tiksiniyordu.

Bayan Barabaş akşama doğru evine döndü. O, kendi mütevazi prensiplerine göre iyi bir kadın, iyi bir ana idi. İki küçük çocuğu aşağıda, Balık - Tutan - Kedi sokağında oynuyorlardı.

Bayan Barabaş, büyük kızının bembeyaz yüzü ve kısılmış dudakları karşısında:

— Müteessir olma, dedi.

Anna, inatçı inatçı:

— Müteessir olmuyorum, cevabını verdi. Ve birdenbire başını kaldırarak ilâve etti:

— Bir daha pazara gitmiyeceğim.

Anası ona muşfik bir merhametle baktı. Çocuk bilmiyor, henüz intibak etmiş değildir. Fakir olanın isyan hakkı bulunduğuna henüz inanıyor.

Yavaşça:

— Dükkânlarda her şey daha pahalı, dedi.

Anna başını önüne eğdi. Biliyordu. O ancak içinde bulunduğu çemberi kırmak, alın yazısını hiçe saymak için bir yeltenme idi. Anası ona yaklaştı.

— Sana biri fena muamele mi etti?

Anna başını öte yana çevirerek tasdik etti.

— Bana karşı da fena muamele edildiğini zannetmiyor musun? Bilâkis, her zaman. Onların o acayip argosunu anlamadığım için, onlarla şakalaşmak istemediğim için, buralı olmadığım için... Şu ellerime bak. Bütün kaba işleri bana veriyorlar. Görüyor musun? Bunun sebebi zaçyağı. Elbiseleri boyamadan evel boyalarını çıkarmak lâzım. Dün sabah da ayaklarına kaynar su döktüler.

Anna, sesini çıkarmaksızın anasına bakıyor. Daha evel de babasının hiddetlerine şahit olmuştur. Çünkü babası, hemen her akşam ateş püskürerek eve dönmekte, yumruklarını sıkarak arkadaşlarına, baş terziye ve patrona lâğnetler etmektedir. Klari de öyle. Her gün eve küfür ede ede ve bazan da yüzü gözü tırmıklar içinde gelmektedir. Fakat, bayan Barabaş şimdiye kadar halinden hiç şikâyet etmemişti. Kocası veya çocuklarından biri soracak olsa hep aynı cevabı verirdi:

— İyi muamele ediyorlar. İşimi beğeniyorlar.

Şimdi artık iki çocuğunu pencereden çağırması lâzım. Onlar sokakta zenci çocukları, Cezayirli çocuklar, fransız çocuklariyle bağrışıp duruyorlar. Birden Anna Yani'nin şimdiye kadar hiç bir şikâyette bulunmamış olduğunu hatırlıyor. Küçük oğlan bazan susuyor, dişlerini sıkıyor ve Lüksemburg bahçesine gitmek istemiyor. Hepsi o kadar. Anna utanıyor ve sefalete razi oluyor. Ertesi gün sesini çıkarmadan sepeti eline alıyor, çocukları mektebe götürüyor ve, oradan da, pazar istikametine sapıyor.

Ve pazar, onu iyi karşılıyor. Sokak dünkü münasebetsizliğini unutmuştur. Anna, ıspanak fiyatından beş on para indirtmeğe muvaffak oluyor ve satıcı kadın malı doğru tartıyor. Kıvırcık saçlı madrabaz onu dostça selâmlıyor; belki de selâm verirken onun alaylara ve hakaretlere rağmen buralara gelebilmekle gösterdiği cesaret karşısında eğilmiş oluyor. Pazarın bir köşesinde parlak mayyolu bir erkekle bir kızcağız halka maharet ibraz ediyorlar. Küçük kız adamın omuzuna çıkıyor, onun ellerini tutarak havada sallanıyor. Adamın adaleleri şişiyor; kız, başı aşağıda, vücudu gergin sallanıyor. Kalabalık hayran olup tenkit ediyor. Onlara yamaklık eden küçük çocuk kasketini açıp kendine doğru gelmeden önce sıvışıyor, ve eve memnun dönüyor. Ahbabı olan taksi şoförü ona uzaktan bağırarak Sen-Jermen bulvarına gideceğini ve acele ederse kendisini de sepeti ile birlikte Hüşet sokağına bırakacağını söylüyor.

Anna ile sokağın, bazan düşmanca ve bazan dostça olan münasebetleri işte bunlardır. Kışın, kahvelerin taraçalarında küçük mangallar vardır. Anna, elleri sepetin sapını tutmaktan uyuştuğu zaman gidip onları orada ısıtabiliyor. Yazın, fazla sıcaklarda, Lüksemburg bahçesini sulıyan adam, canı isterse Anna'ya bir duş yaptırıyor. Paris'te çocuklar her istediklerini yaparlar.

(Sonu var)

HAYAT ve SIHAT

Kanımızdaki şekerin nizamı

Kanımızın içinde daima, her litresi başına aşağı yukarı bir gram şeker bulunması lüzumludur. Bu nisbet binde 0,90 derecesine inince insan birdenbire pek şiddetli bir açlık duyar, bir taraftan da büyük bir yorgunluk gelir, zihin uyuşur, içine sıkıntı basar. Şeker daha azalırsa bütün adalelerine burkulma ve şiddetli sancı gelir... Şeker nisbeti binde 1,70 nihayet 1,80 oluncıya kadar insan dayanır. Daha fazla nisbette olunca idrardan şeker çıkmıya başlar, ona da - bilirsiniz ki - şeker hastalığı derler.

Demek ki kanımızda şekerin azalması da, fazlalaşması gibi birer hastalıktır. Onun için vücudümüz kandaki şeker nizamını muhafaza etmiye pek ziyade ehemiyet verir. Bunun sebebini takdir etmek de kolaydır: Şeker adalelerimizin hareketi, nefes almamız ve bütün nesiçlerin işlemesi için lüzumlu bir maddedir. Bu niazmı daima muhafaza için vücudümüzün bir çok vasıtaları vardır. O vasıtalardan başlıca ikisi daima işler. Fakat onlar bozulunca şeker nizamı gene bozulmaz, onların yerlerine başkaları iş görürler.

Şeker nizamını bozmamak için iş gören iki vasıtanın biri pankreas guddesinin çıkardığı ensülin hormonudur. Bu hormon şeker hastalığma karşı pek meşhur bir ilâç olarak kullanılmıya başlanıldığındanberi onu herkes bilir. Ancak bir çok kimseler bu hormonun işi şekeri sadece eritmektir, diye sanırlar. Fazla şekeri yakmak, yok etmek, kolay bir iş...

Vücudümüz kendisi için o kadar lüzumlu, değerli şekeri niçin kaybetsin? Bu hormonun tesiriyle kandaki fazla şeker orada kalmaz, fakat kaybolmaz. Şeklini değiştirir. Kanın içindeyken glükoz şekeri şeklinde olduğu halde glikojen şekline girerek adalelerimizin arasında, nesiçlerin arasında ve şeker deposu gibi olan bir uzuvda taplanır, tekrar lüzumu olacağı zamanı bekler. Pankreas guddesinin hormonu bu işi yalnız şeker hastalığında iyi olarak görmez. Onun gördüğü iş hiç durmaz, kanımızda şeker nizamını daima muhafaza eder. Bu hormonun bir işi de adalelerimizin ve bütün nesiçlerin arasındaki şekeri yaktırarak kuvet çıkarttırmaktır.

Pankreas hormonunun glikojen şekline konarak oraya buraya depo ettiği şekeri tekrar glükoz şekline çevirerek yakılacak bir hale getiren ayrıca bir hormon vardır. Adrenalin adındaki bu hormonu da böbrek üstündeki guddemiz çıkarır. Bunun şekere karşı gördüğü iş ötekinin gördüğü işin tamamı tamamına aksidir: Depodaki şekeri kanın içersine yollar ve bu şekerin adalelerle nesiçler arasında yatmasma mâni olur.

Bu iki türlü hormon - biri kandaki şekeri azaltarak, öteki çoğaltarak - kanımızda şeker nizamının bozulmamasını daima temin ederler, bunlardan başka sinirlerimizde de şeker nizamını temin eden merkezler vardır. Onun için, meselâ üzüntüden, heyecandan, kandaki şekerin nisbeti çoğalır, azalır.

Normal halimizde bu iki türlü hormonlarla sinirlerimizdeki merkezler şeker nizamını temine yetişirler. Fakat ya onların, yahut kendilerinin hastalıkları halinde başka hormonlar da şeker nizamı işine karışırlar

Bir ker tiroit guddesinin çıakrdığı hormon pankreas hormonunun aksine tesir ederek kandaki şeker nisbetini arttırır. Onun için şeker hastalarında tirait guddesi fazla işlerse hiç de iyi bir şey olmaz.

Sonra, kafatasımızın içindeki minimini ipofiz guddesi, her.işi karıştığı gibi kandaki şeker nisbetine de karışarak fazla işlediği zaman şekeri arttırır, iyi işlemediği zaman da azaltır. Yalnız bu guddenin bozukluğundan ileri gelen belli başlı bir şeker hastalığı bile vardır.

Daha başka guddelerimizin de şeker nizamı işine karıştıklarından şüphe edilirse de vücudümüzdeki madenlerden bazılarının, meselâ kirecin ve mağneziumun, nikel ve kobalt madenlerinin de karıştıkları şüphesizdir. Bir de yemeklerimizle gelen - mercimekte, lahanada, ıspanakta, domateste, yoqurtta bulduğumuz - B vitamini kandaki şekeri azaltarak depo halinde saklamıya yarar.

Şeker işi gibi mühim bir işe vücudümüzde bu kadar karışan bulunmasını elbette çok görmezsiniz...

G. A.

Lüleburgaz ticaret ve zahire borsası lâğvolundu

Şimdiye kadar bir mevcudiyet göstermediği ve varidatı masrafını karşılamamakta olduğu anlaşılan Lüleburgaz ticaret ve zahire borsası Bakanlar Heyetince lâğvedilmiştir. Borsanın bütün eşya, evrak, defterleri ve mevcudu, borçları ve matlubu mahallî ticaret ve sanayi odasına devrolunacaktır.

KÜÇÜK DIŞ HABERLER

× **Berlin** — Nazi partisinin programının 9 teşrinisani 1923 tarihinde ilânının yıldönümü Almanya'da kutlanmıştır.

× **Paris** — İki sene vadeli millî müdafaa bonolarının faiz miktarı yüzde 4,25 den 4 e indirilecektir.

× **Belgrad** — Şabatz şehrinde bir kimyevî maddeler fabrikası B. Stoyadinoviç'in huzuriyle açılmıştır. Gazeteler bu vesile ile hararetli neşriyat yaparak başvekili alkışlıyorlar.

× **Lüksemburg** — Meclis, katolik partisinden Reuter'i tekrar reisliğe seçmiştir. Riyaset divanı üç partinin mümessillerinden mürekkeptir.

× **Paris** — Beynelmilel gazeteciler federasyonunun müessisi ve millî gazeteciler sendikası reisi Georges Lourdon 70 yaşında olduğu halde ölmüştür.

× **Bern** — Vo Kanton'unda komünist ve sair beynelmilel teşekküllerin faliyette bulunmaları yasak edilmiştir.

GÜNÜN POLİTİK MESELELERİ

Paktlardan yapılan ŞATOLAR birer birer yıkılıyor!

Yazan: **Stefan LOZAN**

Maten gazetesinden

Pakt şatoları koruculari tesesür içindedirler. Tezgâhları iflâs tehlikesi geçiriyor. Bunu görerek ağlıyorlar, inliyorlar, gelip geçenlerin merhametini celbe çalışıyorlar.

— İnsaf edin, efendilerim, yardımsız yaşanamaz... Şurada burada, karşılık ve mecburî yardımlaşma paktlarına malik olmazsa Fransa'nın hali nice olur? Bir küçük tecrübecik daha, merhametli efendilerim, hadi bir küçük tecrübecik daha.

Bu dilencileri coğrafyayı tetkika gönderelim. Karşılıklı yardım paktları hususunda hüküm veren odur. Tecavüze uğrıyan bir memlekete yardım ve müzaharette bulunabilmek için, hiç olmazsa bu memleketin sınırdaş komşunuz olması icap eder: Meselâ Belçika veya İngiltere ile bir askerî yardımlaşma paktı tasavvur olunabilir; fakat sizden binlerce kilometre uazkta bulunan ve— Çekoslovakya için kaziye buydu — kendisine daha bir fırka imdat göndermeden mahvolmak tehlikesine maruz bulunan memleketlerle askerî yardımlaşma paktları yapmak tasavvur edilemez.

Fransa bu hususta kendisini düşündürmesi icap edecek bir ihtarla karşılaşmıştı. 920 de, Polonya kızıl Rusya tarafından tecavüze maruz kaldığı ve istilâ edildiği zaman, ona silâh ve cephane geçirebilmek için dünyanın sıkıntısını çektik. Almanya reddetti. Isviçre reddetti. Çekoslovakya reddetti. Pek uzak yollardan dolaşmak icap etti, halbuki Fransa o zamanlar Avrupa'yı askerî tahakkümü altında tutuyordu... Bu dersin bize hiç bir faydası dokunmadı. Ve Fransa sırasiyle Polonya'ya, Çekoslovakya'ya, Rusya'ya tecavüz takdirinde yardım ve müzaharette bulunmak teahhüdü altına girdi. Nereden geçeceğimizi bize kimse söylemedi.

* * *

Pakt şatoları amatörlerini aklı selimi tetkika da gönderelım. İki memleket kavgaya tutuştukları ve biz her ikisine de yardım vadinde bulunmuş olduğumuz takdirde ne yapacaktım?... Bugün, her ikisine birer paktla bağlı olduğumuz Polonya ve Rusya için kaziye budur. Yarın bu iki memleket kavga eder ve mücadele başlarlarsa, bu paktlar nasıl tatbik edilecektir? Hangisine sadık kalacağız? Fransız kanı hangisi uğrunda akıtılacaktır? Fransa'nın müttefiklerinden birinin saflarında diğer bir müttefike karşı harbetmesi gibi tezadlı bir vaziyetle mi karşılaşacağız? Yahut da, B. Jan Mistler'in müstehziyane sorduğu gibi, fransız ordusunun bir kısmı Polanya'nın yardımına koşarken, bir diğer kısmı da Rusya'yı müdafaaya mı şitap edecektir? Hem sonra, fransız ordusu nereden geçecektir?

Bu sarih suallere cevap verilmesi lâzımdır.

Şu son günlerde, alman baş vekilliğinde Bismark'ı istihlâf etmiş olan şansölye fon Kaprivi'nin bir sözü hatırlanıyordu. Fon Kaprivi iktidar mevkiine gelince, kendisine bir sıra Avrupa memleketleriyle bir sıra paktlar teklif ediliyordu. Baş vekil şu cevabı vermişti:

— Kuvet canbazları daima hoşuma gitmiştir, fakat bunlar beni korkuturlar. İki gülle ile oynarlarken büyük bir alâka ile seyrederim. Üç gülle ile oynarlarken, biraz endişe duyarım. Dört gülle ile oynarlarken gözlerimi kaparım, çünkü bu güllelerden biri burnunun tepesine düşecekmiş gibi gelir bana..

Yirmi senedenberi, Fransa her renkten ve her boydan on kadar gülle ile oynamaktadır. Bunlardan biri şimdi burnuna düşmüştür. Bu tecrübe kâfidir: Devam etmiye niyeti yoktur. Artık tasfiye ediyor.

Yardımlaşma canbazlarını şomaja kaydetmeli. Aynı zamanda pakt şatoları kurucularını da.

BİBLİYOĞRAEYA

Güney doğusundan sesler

[*]

1937 yılının birinci teşrininden beri, Münih Alman Akademisi tarafından, her iki ayda bir, (Güney doğusundan sesler) başlıklı bir dergi çıkartılmaktadır. Bu resimli mecmuanın çıkmasında yerli ve yabancı seçkin bilginler çalışmaktadırlar.

Mecmua, ilk nüshasında naşirlerin de yazdıkları gibi, Güney doğusunda yerleşen milletlerin tarih ve dil bakımından müşterek benzerliklerini ve aynı zamanda bu milletlerin kültür hususiyetlerini göstermeğe yarıyacak ve türklerin, yugoslavların, arnavutların, romanyalıların, bulgarların ve macarların sanat ve ilim sahasında yarattıklarını tanıtmıya çalışacaktır. Bu vesileyle, bu milletlerin Almanya ile olan kültür münasebetlerinin tebarüz ettirilmesi ve bu münasebetlerin genişletilmesi arzu edilmektedir.

Türkiye'ye ait yazı işlerini Breslav Üniversitesinin Türkoloji Profesörü Dr. H. W. Duda idare etmektedir. Memleketimizde uzun zaman kalarak Türkiye'yi ve türkleri tanımış olan sayın Profesörün bu işi üstüne alması bizi sevindirmiştir.

Mecmuanın şimdiye kadar çıkan üç nüshasında, Avrupa'nın güney doğusu milletlerinin edebiyat ve folkloru ve kültür hareketleri üzerine değerli yazılar ve notlar vardır. Ben, bize ait yazıları saymakla iktifa edeceğim:

İlk nüshada Duda'nın, türk tarih tezini izah eden bir yazısını ve G. Fochler - Hauke'nin Anadolu'da yaptığı seyahatlerin hatıralarını okuyoruz. Duda, bu yazısiyle, terizimi, türk kültür hareketleriyle alâkadar olan alman intelektüel kütlesine tanıtmağa muvaffak olmuştur.

Mecmuanın ikinci nüshasında, Ömer Seyfettin'in Diyet'ini, O. Spies almancaya çevirmiştir. Aynı sayıda Duda, Melzig'in Kamal Atatürk adlı eserinin değerini belirtmektedir.

Mecmuanın şubat nüshasında Dr. Hâmit Koşay'ın, Cumhuriyet Türkiye'sinde tarihî eserlerin korunmasına ve müzelerimize dair kıymetli bir makalesi ve Prof. Bayan Afet'in Toponomi başlıklı değerli yazısı vardır. Bu nüshada G. Fachler - Hauke, R. Ahmet Sevengil'in Türkische Post'da Türkiye'de kültür işlerini anlatan yazısını tekrarlamakta ve türk basın genel direktörlüğünün çıkardığı Türkiye albümünü okuyanlara tanıtmaktadır.

Dünyanın kültür milletleriyle iyi geçinmek istiyen yeni Türkiye, Münih Alman Akademisinin, milletleri sevgi ve saygıyla biribirlerine tanıtan ve yaklaştıran bu teşebbüsünü memnuniyetle karşılar.

Dr. Sadettin Buluç

* Stimmen aus dem Süd - Osten Deutsche Akademie, Münhen

Ankara Borsası

9/II. teşrin/1938 fiyatları

ÇEKLER

	Acılış	Kapanış
Londra	5.98	5.98
Nevyork	125.8475	125.60
Paris	3.3450	3.3450
Milano	6.6175	6.6175
Cenevre	28.5225	28.5225
Amsterdam	68.3925	68.3925
Berlin	50.3575	50.3575
Brüksel	21.2650	21.2650
Atina	1.0925	1.9250
Sofya	1.5325	1.5325
Prag	4.3250	4.3250
Madrit	5.98	5.98
Varşova	23.6275	23.6275
Budapeşte	24.7875	24.7875
Bükreş	0.9125	0.9125
Belgrat	2.8075	2.8075
Yokohama	34.9125	34.9125
Stokholm	30.8025	30.8025
Moskova	23.6925	23.6925

ESHAM VE TAHVİLÂT

1933 ikramiyeli Ergani	19.20	19.20

1 Gün için

Ankara'da sonbahar

Sonbaharı yazayım, dedim. Sonbaharı anladığım gibi anlatayım, dedim. Yeşil yaprakların sararıp kızıllaştığı, bulutların mavi gökte biri birini kovaladığı, rüzgârların serin estiği, renklerin şefaflaştığı bu harikulâde mevsimi duyduğum gibi nakledeyim, dedim. Fakat, yaz geldi mi, yaz geçti mi - tadını tadamadığım ve sırrına eremediğim için - hep hayalimdeki sonbaharı beklerim.

Komşu sayfada, fotograf arkadaşım tesbit ettiği Ankara'nın sonbahar manzaralarını seyredip "Ankara'nın ufkundan kar kokuları geliyor. Elmadağ'ın üzerinden kış beyaz saçlı başını uzatarak Ankara'ya bakıyor„ cümlelerini okuduktan sonra sonbaharın geldiğini ve geçmek üzere olduğunu anladm; Çiftliğe kadar gittim. Çünkü bu zevkine doyulmaz mevsime ancak ormanlarda rastlarsanız ne derin bir hüznü olduğunu görürsünüz: Kokular değişmiş, renkler başkalaşmış, sesler ağırlaşmış, etrafa sanki için için inliyen bir sükûn çökmüştür.

Dört mevsim: İlkbahar, yaz, sonbahar ve kış... Bunlarla kendi aramızda mukayeseler yapar, ilkbaharı çocukluğa, yazı gençliğe, sonbaharı olgunluğa, kışı ihtiyarlığa benzetiriz. Niçin? Mukayese ve teşbih ezelî illetimizdir. Tomurcuklanan ağaçla çocukluk arasında ne münasebet vardır; meyvasını veren ağaçla gençlik, meyva vermez olan agaçla olgunluk, yaprakları dökülüp karlar altında başka bir güzelliğe bürünen ağaçla ihtiyarlık arasında vehm ettiğimiz münasebetler gibi?... İnsan hayatı büsbütün ayrı ve, senenin dört mevsimi büsbütün ayrı şeylerdir. Ömrümüzü neden bu kadar dar bir çerçeve içine hapsedelim? Teşbih lâzımsa mevsimler, iklimler gibi, tabiatın değişen manzaralarını seyrettiğimiz pencerelerdir. İlkbaharı taşkın neşesi, yazı tükenmez imkânları, sonbaharı gözlerimize çektiği renk ziyafeti, kışı da ilkbaharı müjdelediği için severiz.

İçinde bulunduğumuz mevsimde Ankara ne güzel !

Siz de benim gibi Çiftliğe gidiniz. ağaçlar arasında dolaşınız. Ankara ovasına uzun uzun bakınız: Bir hicran gibi sesini kulağınıza bırakıp uzaklaşan tarla kuşunun neden böyle feryat ettiğini, çiçeklerin neden şaşılacak kadar renkli olduğunu, dünkü solgun kırların niçin böyle yeşerdiğini, yaprakların güneşten birer katre gibi teker teker döküldüğünü kendi kendinize soracaksınız. Fakat, o kuşun sesinde ve bu çiçeğin renginde metafizik bir mânâ aramak beyhudedir: Tabiatin hükmü budur, ve sonbahar kendi inanılmaz güzelliğini bütün tabiata serpmiştir. Ressamsanız fırçanızı ve boyalarınızı alıp gözleriniz önüne serilen levhaya mukavanız üzerine nakşedin. Tabiat bize seçkin güzelliklerinden birini daha bezletmektedir. — *N. Baydar*

BÜYÜK YEMİN

— 26 —

Yazan: Barones Orkzi

Genç kız fısıltıyı işitti, fakat sesini çıkarmadı. Kendisine yapılan ebedî elvedağa yalnız gözleri cevap verdi.

Merdivende adımların sesi uzaklaştı, sonra kapanan bir kapının boğuk gürültüsü işitildi; aynı zamanda, açık pencereden, halk dostu mebusun çıkışını selâmlıyan gürültü tezahürler yükseldi.

İki adamla sokak merdiveninin üst başında kalmış olan Merlen, diğer ikisine, Selâmeti âmme Komitesi âzalarının içtima ettikleri Tuilri sarayına kadar Dölatur, refakat etmelerini emretti. Mevkufuna bizzat kendisi refakat etmek niyetinde değildi. Vazifesi bitmemişti. Araştırmış olduğu evde halledilecek mühim bir işi daha vardı ve merdiveni tekrar çıkmadan evel Dölatur'un uzaklaşmasını bekliyordu.

Meşhur Jakoben, Merlen dö Due'nin, Dölatur'un evinde dört askerle birlikte araştırma yapmak için gelmiş olduğu haberi yayıldığındanberi evin etrafında görülmemiş bir kadın kalabalığı toplanmıştı.

Bu derece itimat telkin eden Konvansiyon âzasına karşı böyle münasebetsiz bir hareket ciddî bir hiddet uyandırmıştı. Millî muhafızlar görününce kadınlar onlara bağırıştılar, ve Merlen halkın müdahalesinden bile korktu.

Bir kadın onun istikametinde teheditkâr yumruğunu sallıyarak:

— Sehpaya, haydud! Diye haykırdı.

Bir diğeri devam etti:

— Vatandaş Dölatur, emret, herifi haklıyalım.

Bir çok sesler:

— Sehpaya, sehpaya, diye haykırmıştı.

Dölatur bir iki kelime ile bir ayaklanma tahrik edebilirdi. Fakat Merlen'in ondan korkmasına sebep kendisine tezahürler yapılan adamı iyi tanımamasıydı!

Dölatur halk üzerindeki nüfuzunu onun ihtiraslarını pohpohlamakla elde etmiş değildi. Bu suretle elde edilen bir teveccüh parlak olabilir; fakat daima muvakkattir. Halkın şiddeti ergeç onu ayaklandırmış olanın aleyhine döner. Dölatur, bizzat bu ölüm vasıtasma en iyi siyasî delil nazariyle bakmasını kendisinden öğrenmiş olanlar tarafından giyotine götürüldü ve Robespiyer istemiş ve emretmiş olduğu kanlı orijilere kurban gitti.

Dölatur, bilâkis, bu yolunu şaşırmış zavallı kalpler üzerindeki nüfuzunu bu kalplerde son bir insanlık eserini idameye çalışarak muhafaza ediyordu.

Azgın bir kalabalığın düşebileceği ifratlardan, hattâ şu anda bile çok ürktüğü için, halkın hoşnutsuzluğunu kendi lehine çevirmeyi aklından bile geçiremezdi. Merlen'in korktuğu gibi, taraftarlarını müdahaleye davet etmek için belâgatli sözlerinden istifade etmek şöyle dursun, bir şey söylememeyi tercih etti ve millî muhafızlara karşı haykırılan tehditlere mukabele olarak teskin edici bir işarette bulundu.

Müsterih olan Merlen hareket emrini verdi ve eve ilticaya istical etti. Kadınların nidaları o kaybolduktan sonra da devam ediyordu:

— Sehpaya! Alçak, haydut!... Sehpaya!

Hattâ içlerinden bir kaçı yumruklariyle masif kapıyı döğmiye bile koyuldular.

Bu esnada, Dölatur, yanındaki askerlerle birlikte uzaklaşıyor ve Selâmeti âmme Komitesi huzuruna çıkarılacağı rivayeti ağızdan ağıza dolaşıyordu. Kalabalıkta bir dalgalanma oldu. Halkı seven bu iyi vatandaşın bir mahpus gibi, ihaneti sabit olmuş biri gibi zillet içinde Paris sokaklarında dolaştırılmasına müsaade edilebilir miydi? Hayır, hayır! Ona nezaret etmek, icabında kendisini müdafaaya âmade dostları olduğunu göstermek lâzımdı.

Artık kimse Merlen'i, düşünmüyordu. Kadın, erkek, çocuk, orada bulunanların hepsi, aynı düşüncenin sevkiyle, küçük grupun peşine takıldı. Ve işte mebus Dölatur bu acaip şeref alayı tarafından takip edilerek Selâmeti âmme Komitesi meslekdaşlarının önüne çıkmıya gidiyordu.

XVII

Kefaret başlıyor

Merlen, halkın bağırışmalarının uzakta kaybolması için dehlizde bir lâhza bekledi, sonra, bir memnuniyet homurtusiyle, ilk kata çıktı.

Bütün bunlar ancak bir kaç saniye sürmüştü, bu esnada madam Dölatur ve An - Mi, sokaktan yükselen gürültülerden endişeye düşerek artık Jülyet'le meşgul olmamışlardı. Bununla beraber dışarda neler olduğunu görmek için balkona çıkmıya cesaret edememişlerdi ve Selâmeti âmme Komitesi mümessiliyle yardakçılarının evden büsbütün uzaklaşmış olduklarını sanıyorlardı.

Ansızın, merdivenlerde Merlen'in ağır adımlarını işitince, An - Mi titriyerek döndü.

Jülyet sükûnetle:

— Galiba beni almıya gelen askerler olacak, dedi.

— Sizi almıya mı?

— Evet, her halde beni M. Dölatur'un önünde tevkif etmiye cesaret edememişlerdir.... Çünkü...

Sözünü bitirecek vakıt bulamadı; Merlen odaya girmişti. Bir elinde deri çanta ve öteki elinde yarı yanmış kâğıtlar vardı. Dos doğru Jülyet'e yaklaştı ve bunları gözleri önüne serdi.

Kaba bir tavırla:

— Bunlar senin mi? Dedi.

— Evet.

— Nerede bulduğumu bildiğini farzediyorum.

Jülyet, başiyle tasdik işareti yaptı.

— Yaktığın bu kâğıtlar neydi?

— Şahsî mektuplar.

— Yalan.

Genç kız omuzlarını silkti.

— Eğer inanmamayı tercih ederseniz.

— Bu kâğıtlar neydi?

Diye çirkin bir küfürle tekrarladı fakat bu küfür de genç kızın sükûnetini ihlâl edemedi.

— Söyledim ya, muhafaza etmek istemediğim şahsî bir muhabere.

— Aşıkının mektupları mı?

Cevap vermeyince, Merlen "Yaşasın Dölatur" seslerinin hâlâ uazktan işitildiği sokağı işaret etti:

— Mektupları yazan o muydu? Diye sordu.

— Hayır.

— Demek aşıkın bir tane değildi?

Kinayeli bir kahkaha savurdu ve iğrenç çehresinin çirkinliğini bir kat daha arttıran bir göz işareti yaptı. Sonra yüzünü Jülyet'in çehresine yaklaştırdı, genç kız, duyduğu dehşetten, başını çevirerek gözlerini kapadı. Kaba bir jestle Jülyet'in çenesini tuttu ve onu kendisine bakmıya mecbur etti.

— Demek aşıkın bir tane değildi, dedi, ve ötekine yer açmak için bunlardan birini hapisaneye göndermek istiyordun. Maksadın buydu ha? Maksadın buydu ha?

Diye tekrarlıyarak bileğini o kadar şiddetli yakaladı ki genç kız acısından az kalsın haykıracaktı.

Jülyet metin bir tavırla:

— Evet, cevabını verdi.

Merlen tehevvürle:

— Bizi beyhude yere yorduğunu da biliyorsun, dedi. Vatandaş - mebus Döaltur basit bir şüphe üzerine hapsedilemez. İhbar mektubunu yazdığın zaman bunu biliyor muydun?

— Hayır, bilmiyordum.

— Onu tevkif ettirmek için bu ihbarın kâfi geleceğini mi sanıyordun?

— Öyle sanıyordum.

— Neden bu mektupları yaktın?

— Meydana çıkmasından ve vatandaş Dölatur'un öğrenmesinden korkuyordum.

Merlen, yeni bir küfürle:

(Sonu var)

Şakalaşırken arkadaşını öldürdü

Urfa, (Hususî) — Bedestan çarşısında şaka yüzünden feci bir yaralama hâdisesi olmuş ve yaralı hastanede ölmüştür. Bedestanda terzilik yapan Ahmetle, arkadaşı Necmettin şaka yapıyorlarmış. Bir aralık şakayı azıtmışlar ve terzi Ahmet elindeki makası Necmettin'e batırmak istemiştir. Fakat makas birdenbire Necmettin'in sol böğrüne saplanmıştır. Ağır surette yaralanan zavallı hastaneye kaldırılmış ve tedavi esnasında ölmüştür.

Katil derhal yakalanarak Meşhut Suçlar mahkemesine verilmiş ve 3 sene 4 ay hapse mahkûm olmuştur.

İzmir'de hayvan ıslâhı

Izmir, (Hususî) — Sığır neslinin ıslâhı için bütün kaza kaymakamlıklarına ve Izmir merkezine bağlı nariyeler müdürlüklerine bir tamim gönderilmiştir.

Sığırlarının ıslâhını temin için köy bütçelerine boğa alma tahsisatı olarak boz ırk için altmışar, Monotofon ırkı için de yetmişer lira konulması ve bu boğaların iyi bakım ve idarelerini temin için köyler arasında müşterek boğa aşım durakları tesisi muvafık görülmüştür. Veteriner müdürlüğünce aşım duraklarının nasıl olacağı hakkında bir plân hazırlanmıştır. Aşım duraklarının nerelerde yapılması muvafık olacağı kaymakamlar tarafından tetkik edilerek vilâyete bildirilecek ve bu inşaat için köy bütçelerinde tahsisat ayrılacaktır.

İzmir'de bir kültür pavyonu yapılıyor

İzmir, (Hususî) — Kültür Bakanlığınca, İzmir kültürparkında büyük bir kültür pavyonu inşa ettirileceğini bildirmiştim. Kültürparktaki büyük müesseseler arasında yer alacak olan bu büyük binanın temeli atılmıştır.

Kültür pavyonu, Kültürparktaki daimî müze binaları gibi Türkiye kültür hayatının yükselişini, randımanını, yeni kültür işlerimizi çok güzel tebarüz ettirecektir. İnşaat, fuar zamanından evel bitirilecek ve fuar açılıncıya kadar pavyonda teşhir edilecek grafikler, istatistikler, tablolar hazırlanarak pavyon tamamen tanzim edilecektir.

Giresun'da fındık istihsali

Giresun, (Hususî) — Fındık her yıl memleketimize milyonlar getirmektedir. 1925 senesi fındık bölgesi olan yalnız dört sahil kazaya fındıktan 9 milyon ilira girmiştir.

Fındık, eski yıllara nisbetle daha az fiyat etmesine rağmen son yıllar içinde, senede vasatî olarak 5 milyon lira getirmektedir.

Vilâyetimiz fındıkları fennî surette imar edildiği, takdirde ortalama bir hesapla senede 2.000.000 kilo kantar mahsul vermeğe müsaittir. Çünkü vilâyet fındıkları 150.000 hektar yani 1.500.000 dönümdür.

1936 da vilâyetimizde bir fındık istasyonu tesis edilmiş bulunmaktadır. Bu müessese; yalnız Giresun'un değil, Karadeniz sahillerindeki, bilhassa üç vilâyette tekâsüf eden fındıklarımızın şimdilik, teknik bilgilerle ıslâhı için bir (Fındık Enstitüsü) nün ihzarî şekli halindedir.

YURTTAN RESİMLER

Dünyanın en güzel tütününü yetiştiren Samsun'da Devgiriş köyü

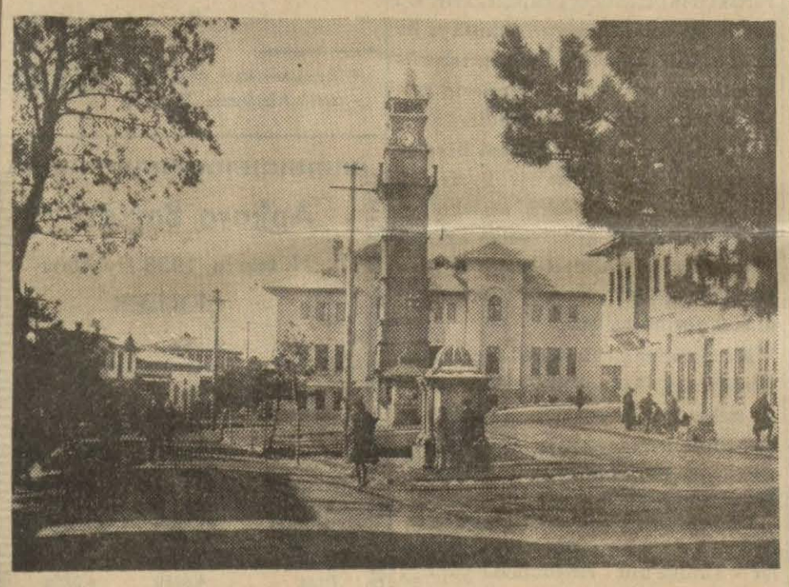

Yozgat'tan bir görünüş

Yozgat'ta kültür ve spor çalışmaları artıyor

Yozgat, (Hususî) — Bu sene kültür hayatı çok feyizli geçmiştir. Bu sene vilâyet içinde kırk ilk okul binası ikmal edilmiştir. Aynı zamanda Sorgun ve Bogazluyar kazalarında iki mektebin inşası da 26 şar bin liraya eksiltmeğe konmuştur. Vilâyetimizde bir de yatılı mektep açılmıştır.

Üç sene evel okul adedi (65), talebe miktarı kızlarda (1672) erkeklerde (4600), öğretmen sayısı (140) iken bu nisbet 938 de büyük mikyasta genişlemiştir. Bu sene okul adedi 90 dır. Öğrenici adedi (2569) zu erkek (5900) kız ve öğretmen adedi (170) şe çıkmıştır. Merkezde lisemizde (125) kız (600) erkek olarak (700) zü geçen öğrenici vardır. Gittikçe artan talebeyi almadığı için ayrı bir orta mektep açılması düşünülmektedir.

Yozgat'a hayat veren gençlik ve spor hareketlerini derin bir zevkle kaydetmek lâzımdır. Yüzlerce genç futbol, cirit, ve diğer spor sahalarında çalışmaktadır. Kayak sporculuğuna da ehemmiyet verilmiştir. Geçen sene gelen bir mütehassıs Türkiye'nin en münasip kayak mahallerinden biri olarak Yozgat'ı bulmuştur. Bu sene bu hareketlere başlanmak için karın yağması bekleniyor.

Samsun'da spor çalışmaları

Samsun'da iskrimci gençler

Samsun, (Hususî) — Samsun'da iskrimcilik ilk defa olarak Samsunspor - Demirspor birliği tarafından ihya edilmektedir. Son haftalar içinde faaliyetini genişleten bu kulüp cümhuriyetin 15 inci yıldönümü büyük geçit resminde de futbolcularının, atletlerinin ve her şubesinin temiz giyinmiş ve intizamı ile çok takdir edilmiş, ilk defa olarak büyük bir iskrim ekipi çıkarmıştır. Birlik geçen ay yeni idare heyetini seçtikten sonra tam bir faaliyete geçmiştir.

Rize'de çay

Rize, (Hususî) — Çay ziraati bölgemizde gittikçe ilerlemektedir. Bu yıl on bin kilo çay tohumu getirtilecek ve hazırlanan mıntakalara ekilecektir.

Trakya'da arteziyen kuyuları

Babaeski ve Lüleburgaz'da 18 arteziyen kuyusu açıldı

Edirne, (Hususî) — İçilecek suyu olmıyan Trakya köy ve kasabalarının bu ihtiyacını karşılamak üzere Trakya'nın birçok yerlerinde arteziyen kuyuları açılmaktadır. Bilhassa son aylarda arteziyen işleri hızlı ve müsbet bir safhaya girmiştir. Her vilâyet ve her kazada bu hareket başlamıştır. Hepsinde tecrübeler yapılmaktadır. Fakat bu sahada en ileri giden ve muvaffak olan Kırklareli vilâyetinin Babaeski ve Lüleburgaz kazalarıdır. Bu iki kazada açılan ve çok gür su fışkıran arteziyen kuyularının sayısı 18 i bulmuştur.

Trakya köylerinden birinde açılan, ve Trakya'nın su dâvasında mühim bir rol oynıyacak olan arteziyen kuyularından biri

Babaeski ile Hayrabolu arasındaki Sinanlı köyünde açılan 5 ve Lüleburgaz'da açılan 3 arteziyen kuyularının her biri 24 saatte 200 er ton su vermektedir. En son açılanı ise saatte 13 ton vermeğe başlamıştır. Bütün sular en iyi dereceli ve kireçsizdir.

Öğrendiğime göre devlet demiryolları idaresi de birkaç yerde arteziyen kuyusu açtırmak için emirler vermiş, mühendislerini göndermiştir.

Hulâsa; Trakya'nın her yerinde arteziyen kuyuları için esaslı tedbirler alınmaktadır. Bu faaliyet Tekirdağ, Uzunköprü ve Meriç'de de devam etmektedir. Çanakkale ise icabeden makineleri de almıştır.

Bu program birkaç sene devam ederse Trakya'da su dâvası en iyi bir tarzda halledilmiş olacaktır. Jeologlar iyi ve ümitli haberler vermektedirler.

Çukurova çiftçisine yardım yapılıyor

Adana, (Hususî muhabirimizden) — Çukurova çiftçisi bu yıl yağmur, dolu ve kuraklık yüzünden bazı zararlara uğradı. Bu hususta Ziraat vekâletine yapılan müracaat üzerine vekâlet, Ziraat vekâleti umum müdürü B. Abidin Ege'nin riyasetinde bir heyeti Adana'ya göndermişti.Bu heyet köy köy gezerek tetkiklerini yapmış, Ankara'ya dönerek vekâlete mufassal bir rapor vermişti.

Gerek bu vapurda teşrih edilen vaziyet ve gerekse çiftçilerimizin ayrıca müracaati üzerine ziraat vekâletimiz büyük bir alâka göstermiş ve çiftçiyi bu vaziyetten kurtarmak için Ziraat bankası umum müdürlüğüne çiftçi borçlarının banka usul ve mevzuatı dairesinde tecili hususunda emir vermiştir. Şimdi Çukurova çiftçisinin borçları Ziraat bankası tarafından tecil edilmektedir.

Bütün ovada yağmurlar hâlâ devam etmekte, bu mevsimde hasadı yapılan muhtelif cins mahsulâta zarar vermektedir.

Pamuk piyasası pek hararetli değildir. Aynı zamanda fiatlar da yüksek değildir.

Piyasa parlağı 33-34, klevland 33-40 kuruş arasında alınıp satılmaktadır.

Çiftçi borçlarının tecil edilmesi Çukurova çiftçisini çok sevindirmiş, daima çiftçiyi koruyan rejime karşı duydukları minneti artırmıştır.

Haber alındığına göre, sel, dolu ve saireden zarar gören Çukurova çiftçisine hasattan sonra tohumluk olarak dağıtılmak üzere, Adana için 500.000; ve Ceyhan için de 300.000 kilo yerli pamuk çiğidi istenmiştir. İyi bir kaynaktan alınan malûmatta, vekâlet, bu miktar tohumun parasız olarak çiftçiye dağıtılması hakkında karar vermiştir. - Ni. Ta.

İç ticaret umum müdürü İzmir'de tetkikler yapıyor

İzmir, 9 (Hususî) — İç ticaret umum müdürü B. Mümtaz Rek bugün buraya geldi.

İç ticaret umum müdürümüz tüccarları toplıyarak kendileriyle muhtelif mevzular üzerinde görüştü. Mümtaz Rek burada pazarlıksız satış netiçeleri üzerinde tetkiklerde de bulunacaktır.

İzmit Halkevi

İzmit, (Hususî) — İki ay evel temelleri atılan halkevi binasının inşasına hararetle devam edilmektedir. Rıhtımın en güzel yerinde yükselmekte olan halkevi binası -39 senesi ortalarına doğru bitecektir.

Erzincan'da asfalt

Erzincan, (Hususî) — İstasyondan hükümet konağı önüne kadar olan 1300 metrelik şosenin asfalt olarak inşasına başlanmıştır.

MEMLEKETTEN KISA HABERLER

× **Adana** — Şehir ve civarında bol mikdarda yetiştirilen şeker kamışı satılmıya başlanmıştır. Bu sene şeker kamışı çok bol olmuştur.

× **Balıkesir** — Vilâyetimiz veterinер direktörü Behçet Tunçok vefat etmiş, şehrimizde derin bir teessür uyandırmıştır.

× **Tarsus** — Belediye reisliğine fabrikatör Şadi Eliyeşil seçilmiştir.

× **Mersin** — Belediye reisliğine tekrar B. Mithat Toroglu seçilmiştir.

× **Adana** — Belediye reisliğine Yusuf Ziya Özbakan seçilmiştir.

Bolu'da Belediye meclisi

Bolu, (Hususî) — Yeni belediye seçimimiz bitmiş, âzâlar ilk toplantılarını yapmışlardır. Gönderdiğim resim, yeni belediye âzâlarını bir arada göstermektedir. Azâlar arasında iki Bayan vardır. Bunlardan biri Nimet Balkış adında bir ev kadını, diğeri de Rahmiye Gören adında bir çiftçidir. Diğer âzâların mühim kısmını tüccar ve çiftçiler teşkil etmektedir.

Büyük hikâye

Dört genç kız ve Bir Robenson

Yazan: TİTAYNA

Türkçeye çeviren : Cahit BEĞENÇ

Klod kumların üstüne yüzükoyun uzanmıştı.

— Ne yazık ki, kadınım, eğer bir erkek olsay - dım...

Sırtüstü uzanan Janin içini çekti :

— Ne yapardın ?

— Kayık gezintisi yapardım. Pek güzel yelken kullanırım da . . .

— Beni de götürür müydün ?

— Belki, senden rahat olmazdım, çünkü armonik çalardın.

— Yalnız bir eksiğimiz kalırdı, para !

Tatlı bir ses konuşmıya karıştı :

— Para mı dediniz? Bende biraz var. Ah, ne güzel olurdu bir kayıkta böyle üçümüz...

Klod sen kaptan olurdun, Janin'de taifa. Ben ne yapardım? Ben de el işleri, meselâ yemek pişirmek gibi filân...

— Hayır, dedi, Janin, üç olmaz dört olacağız, ben Blanşet'siz edemem onu da alırız.

Blanşet o sırada sudan çıkıyordu. Sırsıklam saçları yüzünden aşağı süzülmüş, şıpır şıpır sular akıyordu.

Madlen sordu :

— Kayıkta bu Blanşet'i ne yapacaksın?

— Niçin olacak. Onu bırakamam zavallının annesi iki ay evel öldü. Teyzesi artık bana bıraktı. Tekrar teyzesinin yanına göndermek doğru olmaz değil mi?

— Pek iyi, dedi, Klod, şimdi dört olduk. Yola çıkabiliriz.. Cenuba doğru. Ben kaptanım, Janin tayfa, Madlen aşçı, Blanşet de çırak. İşte oldu bitti. Şimdi ne kalıyor, yalnız kayık değil mi ?

— A! Üzülmeyin çocuklar, onu da buluruz. Kayıktan çok ne var. Baksanıza limana, dopdolu.. Şöyle bir dolaşsak...

Dört kız denize daldılar limana doğru ilerlemiye başladılar. Limanda gemi, yelkenli kıyamet kadardı.

Bir hafta sonra kırlangıç isminde bir yelkenli Fransa'nın Akdeniz'deki Sen Tropez limanından çıkıyordu. Klod dümende idi. Janin halât çekiyor, Blanşet yelken açıyor, Madlen geniş ufuklara bakarak :

— Ne güzel hava!.. Ne güzel!.. Ne güzel!...

Diyordu.

Büyük sergüzeşt başladı. Cebelüttarık boğazına ulaşmak kolay, boğazı geçmek biraz güçtü. Fakat Afrika sahillerine kadar uzanmak, hele Klod için hakikî bir denizcilik bilgisi isterdi.

Günler kâh eğlenceli kâh durgun geçiyor, deniz bazan hırçınlaşıyor, bazan sakinleşiyordu. Şefakla beraber işe başlıyorlar, bir taraftan güverteyi, anbarı yıkayıp temizliyor, bir taraftan geminin bazı aksamını parlatıyorlar, bir taraftan da yelkenleri idare ediyorlardı.

Dümen yalnız Klod'a kalmıyordu. Kendisine Janin ile Madlen de yardım ediyorlar, nöbet tutuyorlardı, fakat Blanşet ne yapsın gücü yetmediği için dümene geçemiyordu. Kendisini üç arkadaşı koşturup duruyorlardı. Şunu yap bunu al diye anbar merdivenlerinden saatta belki yirmi kere indirip çıkarıyorlardı. Kızlar uzun zamandır pudra nedir, allık nedir unutmuşlardı, güneş ve deniz derilerini kızartmış, etlerini yakmıştı. Adaleleri ve avuçları çalışmaktan katılaşmıştı.

Çünkü tatlı su kullanılacak sıra değildi. Tatlı suyu idare etmek lâzımdı. Bunun için güvertede koğalar dolusu deniz suyu dökünüyor. Üzerlerini silerek değil, rüzgârda kurunuyorlar, Nasıl olur da yanmazlardı.

Vakit çabuk geçiyordu. Akşam lambalar yanıp, yelkenler gevşeyince dört genç kız güvertede eski burandanın üzerinde yanyana yatıyorlar yıldızlara karşı rüyasız bir uyku çekiyorlardı.

Bir gün yelkenli, etrafı kauçuk ve Hindistan cevizi ormanlariyle kaplı bir koya vardı. Bu koyun ortasında, yapraklar altından bir nehir ağzı görülüyordu.

Demir attılar, denize sandal indirdiler. Afrika sahillerinin noktasında artık sergüzeşt faslı başlıyordu. Hele tatlı suda banyo yapmayı o kadar arzulıyorlardı ki... Sert topraklarda yürümek, çiçek toplamak, kuş sesi dinlemek... Artık bütün bu güzel şeyleri çoktan unutmuşlardı.

Nehir dallar arasında birdenbire bir havuz teşkil ediyordu. Suların üzerine dallar eğilmiş, ağaçların gövdelerinde sarmaşıklar sarmaş dolaş olmutu. Bu havuz gibi yer derindi. Klod büyük bir istekle suya daldı. İçinde yüzdü, yüzdü...

Blanşet bağırıyordu :

— Suyun içinde belki bilmediğimiz bir hayvan vardır. Aman taşın üstüne çık.

— Evet, evet, asıl senin taşın altında bir yılan var.

Blanşet te suya atıldı.

— Ahmak, dedi, Janin, yılan seyahat hikâyelerinden başka bir yerde yoktur.

Uzun zamandır bunun gibi bir banyo yapmaktan başka bir şey düşünmiyen dört gemici kız suyun içinde taşların üstünde bağıra bağıra şakalaşıp dururlarken öteden iki erkek bunlara doğru geliyordu. Önde yürüyen beyaz ve yirmi dört yaşlarında vardı. Öbürü yarı çıplak ve silâhlı bir zenci idi. Zenci birdenbire durup kulak kabarttı :

— Efendi dinle...

Hafif bir dalga gürültüsü ve gülüşmeler işitiliyordu.

Delikanlı ihtiyatla ilerledi, dalları araladı nehrin kıyısındaki bir kayanın üzerine doğru süründü ve baktı: Bir kaç metre aşağısında, geceleri hayvanların su içtikleri yerde kar gibi nefis dört geçn kız banyo yapıyorlardı.

Bir dakika daha baktı, bir sıçrayışta, üzerinde elbise olduğu halde, dört kızın ortasına, sulara daldı. Kızlar çığlıklar kopararak çalıların arkasına sığındılar.

Tanışma çabuk oldu, Klod sordu :

— İsminiz ne ?

— Jan Piyer.

— Burada ne yapıyorsunuz ?

— Buraya çeyrek saat mesafede bir çiftlik var orada canım sıkıldı. Buyurun sizi oraya götüreyim.

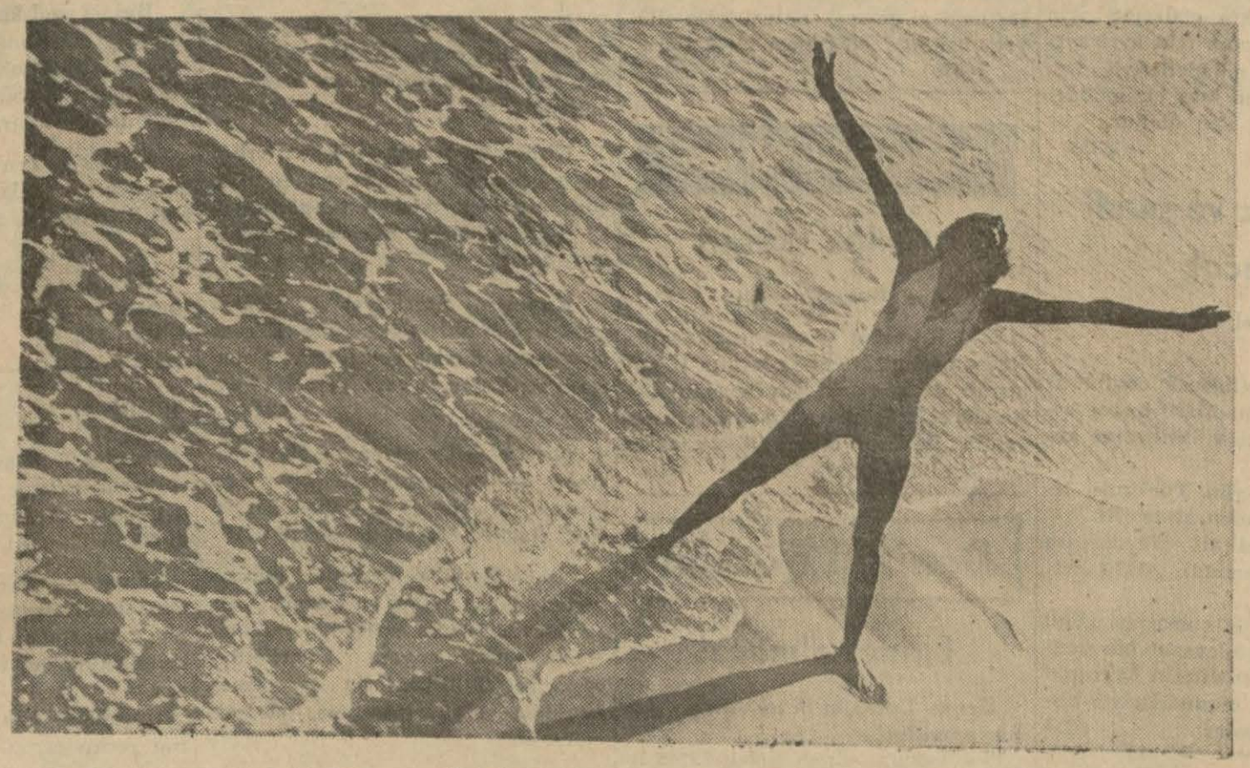

Jan Piyer o mıntakada bir tek Avrupa'lı idi. Bir taraftan bir zenci kadın, bardakları hazırlıyor, bir taraftan da genç kızlar uzun müddettir tadını ve lezetini unuttukları içkiden yavaş yavaş demleşiyorlardı. Jan Piyer izah etti :

— Borcum çoktu. Üstelik kumar oynadım, O yetmiyormuş gibi babamın otomobilini bozdum. Beni buraya sürdüler. Babam madenler ve C. O. A. kauçuk şirketinin idare meclisi reisidir. Bir senedenberi buradayım. Ya siz ?

— Biz dedi, Blanşet, biz gemi ile geziyoruz.

Beş genç bir saat sonra yemek masasında idiler.

— Bu akşam, dedi. Madlen, size bir piliç kızartması ikram edeceğim.

— Ben de, dedi Jan Piyer, size bir zenci cümbüşü göstereceğim, gemiye dönmeyin burada yatacaksınız.

Akşam oldu. Zenciler, davullarla, zurnalarla, şarkılarla, rakslar ve nağrelerle öyle güzel bir şenlik yaptılar ki kızlara Afrika cümbüşleri nedir öğrettiler.

Genç kızlar, cibinliklerin altında hasırların üzerine uzanmışlar, uşakların getirdiği buzlu içkileri bol bol içiyorlardı. Günler sergüzeştsiz geçip gidiyordu.

Janin mürettebatı namına söz alarak :

— Dinleyin Jan Piyer, dedi, biz gemiye bir erkek almamıya karar vermiştik. Çünkü erkekler can sıkar ve traş olmak istemezler. Fakat siz başkasınız, hem de bizim arkadaşımızsınız. Eğer isterseniz sizi gemimize alırız.

Jan Piyer gündüz oturup ailesine otuz tane mektup yazdı. Ve kalfası olan zenciye bu mektuplardan her gün bir tanesini postaya vermesini tenbih ettikten sonra çocuk gibi sevinç ve saadet içinde Kırlangıç gemisini boyladı.

Zavallı Jan Piyer !

Madlen :

— Ben şu patates ayıklamasını bir türlü beceremiyorum, Jan Piyer, ne olur, yerime ayıklayıverseni !

Dedi. Öteden Blanşet içini çekti :

— Şu güverteyi yıkayıverseniz sizi ne kadar severdim bilseniz.

Diye ilâve etti. Janin de :

— Aman, dedi, bu yelkenlerin de bir türlü hakkından gelemiyorum, bizim harcımız değil, bu erkek işi.

Klod oradan bağırdı :

— Hey Jan Piyer! Şu dümeni zaptet canım !

Ne yapsın, Jan Piyer, dümeni düzeltir, bakırları ağırtır, güverteyi temizler, patatesleri soyar, yelkenleri kullanır... Velhasıl hep Jan Piyer.

Bir sabah güneş yükselirken, bir adanın kumsallarına yüze yüze varan beş kazazede, gemilerinin dal galar arasında kayboluşunu seyrediyorlardı.

Blanşet :

— Ben gemi kazalarını, romanlarda okudum.

Dedi. Janin :

— Üşüdüm.

Madlen :

— Acıktım. dediler.

Jan Piyer ıslak pantalonunun cebinden bir kauçuk kese çıkardı. Kibrini ihtiyaten onun içine koymuştu. Bir de çakısı vardı. Bir çok ağaç dalları kesip bir araya topladı ve ateş yaktı.

Gece olunca Jan Piyer, dört genç kızın önünde bir yer hazırladı. O sırada vahşi bir hayvan sesi geldi.

— Belki gece kuşudur dediler.

Ada ıpıssızdı Kazazedeler ertesi gün adada döndüler, dolaştılar. O kadar bol meyva, balık, kuş ve tavşan vardı ki orada yaşamak hiç de güç olmıyacaktı. Artık ümitleri ve kendilerine itimatları artmıştı.

Daha birinci günün akşamında büyük bir kulübe yapılmıştı. Kırlangıç mürettebatı onun içinde tehlikesizce uyuyabileceklerdi. Onun yanında küçük bir kulübe de "misafir"i barındırıyordu.

Akşam, mehtap, sakin denizin üzerinde bir yol çizerken beş kazazede hülyalara dalıyorlar. Janin şarkı söylüyor, Klod ona yardım ediyor. Madlen, Blanşet de onlara arasıra katılıyorlar ve Jan Piyer kumların üzerine uzanmış, elleri ensesinde, gözleri yarı - açık bir vaziyette, onları dinliyor.

Janin bir av peşinde otların arasında Jan Piyer'e sordu :

— Eğer bir gün dönersek evlenmemize ne mâni olabilir? Seni çok seviyorum.

Jan Piyer hiç cevap vermeden onu kardeşçe kucakladı.

Blanşet on beşinde olduğundan kendisini sevecen - ğinden hiç şüphe etmiyordu. Bilsen, dedi, eğer bir gün büyük bir gemi bizi buradan götürseydi, seninle evlenirdim.

Jan Piyer, küçük kızın yanaklarına şapırtılı iki buse kondurdu.

Klod her zaman onun yanında yüzüyordu. Kayalara açıldıkları zaman onun yüzüne bakmadan :

— Bilirsin Jan Piyer, dedi, aşk arkadaşlık üzerine kurulursa uzun sürer. Bir gün Paris'e dönecek olursak.... Anlıyorsun ya... Hayır demem.

Tam o sırada bir dalganın altında yüzmekte olan Jan Piyer cevap vermiye bile lüzum görmedi.

Jan Piyer o gün, binbir gece masallarında gibi mesut yaşadı. Öğle uykusu zamanında Blanşet, onun yanına diz çökmüş bir palmiye yaprağı ile onu yelpazeliyor, Janin güzel şarkılar söylüyor, Klod onun akşam yemeği için balık hazırlıyordu. Madlen'e gelince, o hep susuyor, arasıra Jan Piyer'e bakıyordu.

Jan Piyer'in annesi Paris'te idi. Oğluna pek üzülüyordu. Babasının gazebine uğramış olan evlâdından haber gelecek diye sabırsızlıkla bekliyordu. Bir gün otuz mektup birden aldı.

Afrika'ya telgraflar çekti, cevap yok. Anne kalbi değil mi, zihninden kötü kötü şeyler geçmiye başladı. Evlâdını ya kaplanlar parçaladıysa, ya yamyamlar yediyse... Müstemleke vâlisi derhal haberdar edildi. Vâli verdiği cevapta :

"Jan Piyer yanında dört genç kız olduğu halde meçhul bir yelkenli ile denize açılmıştır. Zenci sarhoşlukla otuz mektubu birden postaya vermiştir. Yelkenlinin hareketinden bir kaç gün sonra dehşetli bir fırtına olmuş ortalığı kasıp kavurmuştur. Jan Piyer'den hiç bir haber yoktur. Bu gençlerin haritada görünen bir adaya iltica etmiş olmaları ihtimali vardır. Fakat o adaların önünden hiç bir vapur geçmemiş - tir.„ diyordu.

Bunun üzerine anne yaz seyahatlarına tahsis eden bir yat tuttu, kocası idare meclisini terketti. İkisi birlikte Afrika sahillerine, bu vahşilerin, yırtıcı hayvanların bulunduğu ve kıymetli evlâtlarına mezar olan bu uğursuz sahillere doğru hareket ettiler.

O gün, Blanşet, ökçelerinin üzerine oturmuş, balık kızartıyordu. Gözlerinden şıpır şıpır yaşlar dökülüyordu, çünkü duman kaçmıştı. Göz yaşlarının damlaları arasından bir gemi görür gibi oldu. Evet rüya değil, sahiden gemi idi, hattâ plâjın yanına kadar gelmiş durmuştu.

— Çocuklar çabuk çabuk! Bir gemi var !

Denize indirilmiş olan bir sandal onlara doğru geliyordu. Eteklerini islanmasın diye yukarı kaldırarak sandaldan bir ihtiyar kadın indi. Jan Piyer onun boynuna atıldı. İkisi doyuncaya kadar kucaklaştıktan sonra kadın etrafına bir göz gezdirdi ve önünde ayakta duran dört genç kız gördü : Bellerinde dizlerine kadar sarkmış yapraktan, peştemal gibi şeyler vardı.

— Allahım! Bunlar böyle ne biçim elbise... A kızım siz müzikhol kızlarına dönmüşsünüz. Haydi çıkın gemiye de giyinin.

Bu medeniyete tekrar dönüştü.

Genç kızlar gemiye geldikleri vakit değil elbise beğenmemek, alelâde basmaları kendi elbiselerine benzeterek hayret ve çığlıklar içinde giyiniyorlardı.

Blanşet banyo salonunda bir parça talk bulmuş, onunla yüzünü pudralamıştı. Janin kaptan dairesinde ele geçirdiği bir kırmızı kurşun kalemle dudaklarını boyamıştı. Madlen saçlarını bukle bukle yapmıştı. Sofracı başı: "Madam sofra hazırdır.„ dediği vakit Jan Piyer alışık olduğundan öne geçmek istedi. Fakat aynada simokin giymiş olduğunu farkedince kenara çekilip dört kıza yol verdi.

On beş gün sonra Klod, Janin, Blanşet, bir barda karşı karşıya oturmuşlar, ve Jan Piyer'le Madlen'in nişanlanmalarını tenkit ediyorlar. Onları çekiştirip duruyorlardı.

Blanşet :

— Canım niçin hiç birimizle değil de Madlen'le nişanlanıyor? Anlamadım ki...

Klod itiraf etti :

— Niçin olacak, dedi, evlenelim diye Jan Piyer'e yalnız o teklif etmedi de ondan . . .

Beyoğlu Halkevi kitap sergisi

Beyoglu Halkevinden :

Neşriyat yapan matbaalara, kitabevlerine, hususî tâbilere:

1 — Evimizin kitapsaray ve yayın şubesi faaliyet programında mühim bir yer alan "Kitap sergisi„ işine bu yıl da teşebbüs ediyoruz.

2 — Sergi 1 ikinci kânun 939 tarihinde evimizin Tepebaşındaki merkezbinasında açılacak ve 15 gün devam edecektir.

3 — Sergide 938 senesi neşriyatı teşhir edilecektir.

4 — Sergiye iştirâk edeceklerden hiç bir sebep ve suretle para alınmıyacak ve serginin bütün işleri Evimiz tarafından yapılacaktır.

5 — Sergiye iştirâk edecekler, 938 senesi içinde neşrettikleri eserlerin bir listesini tanzim ederek 30 ikinci teşrin 938 tarihine kadar Evimize göndermelidirler.

6 — Listelerde yazılı eserler, Evimizce tayin edilecek memur tarafından makbuz mukabilinde sahiplerinden aldırılacaktır. İstanbul haricinde bulunanların posta ile göndermeleri zarurîdir. Listeler tevhit edilerek bir broşür halinde tabedilecek ve ziyaretçilere tevzi edilecektir.

7 — Sergiye iştirâk edecekler, sergide teşhir edilecek kitaplara mahsus olmak üzere sergiyi ziyaret edenlere yüzde 15 tenzilâtla kitap satmak şartını kabul eylemelidirler.

8 — Geçen yıl açtığımız sergi pek kısa zaman içinde hazırlanmasına ve bir hafta devam etmesine rağmen: 27 bin 400 kişi tarafından ziyaret edilmiş ve yüzlerce kitap satılmıştır. Bu ikinci serginin daha verimli olacağı şüphesizdir. Halkımıza memleketimizdeki yeni neşriyatı tanıtmak, kolayca kitap temin etmek imkânını vermek, kitap sevgisini, kitap okumak zevkini aşılamak gibi maksatlara dayanan bu teşebbüsümüze neşriyatı olan kitabevlerinin, hususî tâbilerin, kuvetle alâkadar olacaklarına kani olduğumuzu ve kıymetli yardımlarını, beklediğimizi saygılarımızla bildiririz.

Donanmamız Karadenize manevraya çıkıyor

İstanbul, 9 (Telefonla) — Donanma Karadeniz manevralarına çıkmak üzere İstanbul'a geldi ve Büyükdere koyuna demirledi.

İstanbul'da 8 bağırsakane kapatıldı

İstanbul, 9 (Telefonla) — Sıhî çalışmadıkları için belediye bugün de 8 bağırsakaneyi kapatmıştır.

Barsak tacirleri ticaret odası vasıtasiyle İktısat Vekâletine müracaat etmişlerdir.

Denizbank Ada'ya su taşıyacak

İstanbul, 9 (Telefonla) — Adalara su verilme işini Deniz Bank temin edecektir. Banka suyun beher tonunu tanklarla 40 kuruşa nakledecektir. Bu sular belediye tarafından yeni yaptırılacak depolara konulacak ve oradan tevsi makineleri vasıtasiyle evlere tevzi edilecektir.

45 milyon kilo üzüm ihraç edildi

İstanbul, 9 (Telefonla) — Ege mıntakasında buyıl 75 milyon kilo üzüm istihsal edilmiş ve 45 milyonu ihraç edilmiştir.

Karadeniz'deki fırtına durdu

İstanbul, 9 (Telefonla) — Karadeniz'deki fırtına dindi. Fırtına esnasında seferlerde bâzı aksaklıklar olmuş, Erzurum vapuru üç, Güneysu vapuru da bir gün tehirle limana gelmişlerdir.

16 tüccar tecziye edildi

İstanbul, 9 (Telefonla) — Yumurta kontrolunda teknik yanlışlıklar yaptıkları için mahkemeye verilen yumurtacılardan 16 sı suçları birinci defa olduğu için hafif para cezasiyle cezalandırılmışlardır.

Hukuk fakültesi iktısat profesörlüğü

İstanbul, 9 (Telefonla) — Hukuk fakültesinin iktısat profesörlüğüne, Viyana üniversitesi eski rektörlerinden Obest Berger tayin edilmiştir. Yarın ilk dersini verecektir .

İnkilâp dersleri başladı

Bu akşam üniversitede ilk inkılâp dersi eski maarif vekili B. Hikmet Bayur tarafından verildi.

Palto yaptırılacak

Tapu ve Kadastro Umum Müdürlüğünden :

İdarede mevcut ve ticaret odasından mühürlü nümunesi veçhile yerli malından olmak üzere idare müstahdemleri için 13 adet palto yaptırılacaktır.

Beheri 19 lira 50 kuruş olmak üzere tamamının muhammen bedeli 253 lira 50 kuruştur. Talip olanların yüzde 7.5 dan pey akçesi olan 19 liranın vezneye yatırılarak 11.11.1938 tarihine tesadüf eden cuma günü saat 10 da Levazım müdürlüğünde müteşekkil satın alma komisyonuna müracaat eylemeleri.

(4718) 8411

İcra ve İflâs

Akşehir İcra Memurluğundan :

Fabrikatör Yunus Çelikel veresesi vekili avukat Halis Tokay'a 100 lira ödemiye borçlu bulgar tebaasından İvan İvanof'un işbu borcundan dolayı tebliğ edilen ödeme emrine itiraz ederek borcunu inkâr ettiğinden icra merciinden alacaklı borçlunun itirazının refini istemiş olduğundan yapılan duruşmada borçlu İvan İvanof'a ilânen tebligat yapılmasına karar verilerek duruşmanın 1.12.1938 perşembe gününe bırakılmış olduğu ilân olunur.

Ankara Levazım Amirliği

Odun alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Sıvas merkez kıtaatı ihtiyacı için 800000 kilo odun kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bedeli 16000 lira ve ilk teminatı 1200 liradır.

3 — İhalesi 14/2. ci teş./938 pazartesi günü saat 15 de tümen komutanlık binasındaki komisyonda yapılacaktır.

4 — Şartname her gün komisyonda görülebilir.

5 — İstekliler 2490 No. lu kanunun 2, 3 ve 32 maddeleri dairesinde hazırlanmış teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evveline kadar komisyona vermiş bulunmaları. lâzımdır. (4519) 7999

Pirinç alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Harp okulu ihtiyacı için 40.000 kilo pirincin kapalı zarfla eksiltmesi 23.11.1938 çarşamba günü saat 15 de Ankara Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Tahmin bedeli beher 8000 liradır.

3 — Muvakkat teminatı 600 liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. Kanunî vesikalarda bulunan teklif mektuplarının saat 14 e kadar komisyona verilmesi. (4662) 8294

Arpa ve yulaf alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — İslâhiyedeki kıtaatın senelik 450.000 kilo arpa ve bu mikdar yulafının kapalı zarf usuliyle eksiltmesi 21.11.938 paazrtesi günü saat 15 de İslâhiyede tugay satın alma komisyonunda yapılacaktır. Muhammen tutarı 18000 lira ve ilk teminatı 1350 liradır. Şartnamesi İstanbul, Ankara levazım âmirlikleri ve İslâhiyede tugay satın alma komisyonlarındadır. (4663) 8295

Sade yağı alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Sarıkamış'ın 28000 kilo, Erzurumun 26000 kilo sade yağları kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Sarıkamış için alınacak yağın tahmin bedeli 24500 lira, ilk teminatı 1837 lira 50 kuruştur. Erzurum için alınacak yağın tahmin bedeli 22100 lira, ilk teminatı 1657 lira 50 kuruştur. Eksiltmeleri Sarıkamış'ın 21.11.938 pazartesi günü saat 11 de Erzurum yağının aynı gün saat 15 de Erzurum'da askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Teklif mektupları eksiltme saatlerinden birer saaat evel komisyon başkanlığına verilmiş veya posta ile gönderilmiş bulunacaktır. Şartnameleri her gün komisyonda görülebilir. (4664) 8296

Hayvan alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Dağ topu makinalı tüfek katırı ve nakliye koşumu ile binek hayvanı satın alınacaktır. Hayvanlarını satmak istiyenlerin Sarıkışla civarındaki hayvan hastanesinde muayene ve satın alınmaları için mezkûr hastanedekikomisyona müracaatları. (4747) 8488

Hava Kurumu

Muhtelif malzeme alınacak

Türkkuşu Genel Direktörlüğünden :

Tayyare ve plânör imalât ve tamiratında kullanılmak üzere (aluminium, aluminium halitası ve elektron malzemesi), (bakır, pirinç ve bronz malzemesi) ve (çelik malzemesi) satın alınacaktır.

Yukarıda yazılı üç kısım malzemenin şartnameleri birer lira bedel mukabilinde her gün Türkkuşu levazım bürosundan alınabilir.

İsteklilerin mezkûr malzeme için toptan veya her kısım için ayrı ayrı olmak üzere teslim müddetleriyle beraber tekliflerini en kısa bir müddet zarfında vermeleri ilân olunur. 8353

Kanat bez ve şeridi alınacak

Türkkuşu Genel Direktörlüğünden :

Türkkuşu için alınacak muhtelif tip ve ebatta ceman 23500 metre kanat bez ve şeridi açık eksiltmeye konulmuştur.

Şartnamesi her gün Türkkuşu levazım müdürlüğünden alınabilir.

Muhammen bedeli sif Haydarpaşa 4.089.75 lira, ilk teminatı 306.73 liradır.

İhalesi 19. 11. 1938 cumartesi günü saat 10 da Türkkuşu levezım bürosunda yapılacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte vesika ve teminatlariyle birlikte hazır bulunmaları. 8354

Orman Koruma

Sığır eti alınacak

Orman Koruma Genel Komutanlığından :

Orman Koruma genel komutanlığı Zeytinburnu talimgâhı erleri ihtiyacı için 54000 kilo sığır eti 2490 numaralı kanunun 31 inci maddesi mucibince kapalı zarfla 2. teşrinin 19 cumartesi günü saat 10 da ihalesi yapılacaktır. Talipler şartname ve evsafı görmek üzere hergün Galata'da Mumhane caddesinde Alemdar hanında Genel komutanlık anbarında satınalma komisyonuna müracaat edebilirler. Muhammen bedeli 18900 liradır. Teminatı muvakkatesi 1417 lira 50 kuruş olup birinci mıntaka orman mesul muhasipliğine yatırılacaktır. (8095-4681) 8305

Ankara Valiliği

Odun ve çıra alınacak

Ankara Valiliğinden:

Hususî idare ihtiyacı için satın alınacak 35 ton gürgen odunu ile 1500 kilo çıra 21.11.938 tarihinde ihale edilmek üzere açık eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli 820 liradır.

Taliplerin ihale günü % 7.5 teminatları ile birlikte vilâyet daimî encümenine müracaatları ilân olunur. (4649) 8265

Türbe tâmir ettirilecek

Ankara Valiliğinden:

Keşif bedeli 3133 lira 80 kuruştan ibaret bulunan Cenap Ahmet Paşa türbesinin tamirat işine talip çıkmadığından dolayı mezkûr tamirat işi bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur.

Şartnamede yazılı evsafı haiz olan isteklilerin her pazartesi ve perşembe günleri saat 15 de 234 lira 96 kuruşluk muvakkat teminat mektubu veya makbuzu ile beraber vilâyet binasında Nafıa Müdürlüğü odasında toplanan komisyona gelmeleri ve bu işe ait keşif ve şartname her gün Nafıa Müdürlüğünde görebilecekleri ilân olunur. (4660) 8272

50 Ton sömikok kömürü alınacak

Ankara Valiliğinden:

Etimesğut istasyonunda vagonda teslim olunmak şartiyle açık eksiltme ile 50 ton sömikok kömürü Etimesğut sıhat merkezi için satın alınacaktır.

Ankara istasyonundan — Etimesğuta vagon nakliye masrafı dahil olmadığı halde beher ton 26 lira 85 kuruştan olmak üzere muhammen bedeli 1342 lira 50 kuruştur.

Muvakkat teminat 101 lira 25 kuruştur. Eksiltmesi 21.11.938 pazartesi günü saat 10 da vilâyet sıhat müdürlüğünde yapılacağından isteklilerin ve şartnameyi görmek istiyenlerin vilâyet sıhat müdürlüğüne müracaatları. (4659) 8292

Ankara Belediyesi

istimlâk kararı

Belediye Riyasetinden :

Eski Kurtuluş İstasyonu civarında Kadastronun 1310 ncu adasının 12 numaralı parselindeki gayrimenkul istimlâk edileceğinden mutasarrıfının vesaiki ile imar müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (4723) 8454

Deniz Levazım

Pirinç alınacak

Deniz Levazım Satın Alma Komisyonundan :

1 — Tahmin edilen bedeli 23145 lira elli kuruş olan 119.000 kilo pirinç 17. 11. 938 tarihine rastlıyan parşembe günü saat 14 de kapalı zarf usuliyle alınmak üzere eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muvakkat teminat 1735 lira 92 kuruş olup şartnamesi komisyondan her gün parasız olarak alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde tanzim edecekleri kapalı teklif mektuplarını en geç belli gün ve saattan bir saat eveline kadar Kasımpaşa'da bulunan komisyon başkanlığına vermeleri. (7368/4603) 8155

Mobil oilin alınacak

M. M. Vekâleti Deniz Merkez Satın Alma Komisyonundan :

1) Tahmin edilen bedeli 17.000 lira olan 50 ton B. B. marka mobiloilin kapalı zarfla münakasası 28.11.1938 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 11 de vekâlet binasındaki komisyonumuzda icra edilecektir.

2) Parasız şartnamesini almak istiyenlerin hergün komisyona müracaatları.

3) Münakasaya girmek istiyenlerin de 1275 liralık ilk teminatları ve kanunî belgelerini havi kapalı teklif zarflarını belli günde münakasa saatinden bir saat eveline kadar makbuz mukabilinde komisyona vermeleri. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (4719) 8481

Benzin alınacak

M. M. Vekâleti Deniz Merkez Satın Alma Komisyonundan :

1 — Tahmin edilen bedeli 48.000 lira olan 200 ton kalın benzinin kapalı zarfla münakasası 28.11.1938 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 14 de vekâlet binasında müteşekkil komisyonumuzda icra edilecektir.

2 — 240 kuruş bedelle şartnamesini almak istiyenlerin hergün komisyona müracaatları.

3 — Münakasaya girmek istiyenlerin de belli gün münakasa saatinden bir saat eveline kadar 3600 lira ilk teminat ve kanunî belgelerini havi kapalı teklif zarflarını makbuz mukabili komisyona vermeleri. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (4720) 8482

Muhtelif yiyecek alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :
Amasya askerî satınalma Komisyonundan :

Cinsi	Miktarı Kilo	Muvak.tem Lr.	Kr	Nerede yapılacağı	İhale günü	Saatı	İhalenin cinsi	Tahmin B. Lr.
Arpa	84000	315	00	Al. garnizonunda	21/11/938	10	Açık	4200
K. ot	40000	120	00	= =	= = =	=	=	1600
Saman	81000	60	75	= =	= = =	=	=	810
K. Soğan	12700	38	10	= =	23 = =	14	=	508
Bulgur	28500	203	75	= =	23 = =	14	=	2850
Un	250000	2489	25	= =	21 = =	14	Kapalı	32500
Sığır eti	63000	850	00	= =	21 = =	14	=	11340

1 — Amasya garnizonu eratının senelik ihtiyacı olan yukarıda cins ve miktarları yazılı besi maddeleri açık eksiltme ve kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Şartnameleri satınalma komisyonundadır. İhalesi alay gazinosu binasındaki komisyonda yapılacaktır.

3 — İsteklilerin yukarıda yazılı gün ve saatlarda vesika ve teminatı havi teklif mektuplariyle beraber komisyona müracaatları ve teklif mektuplarının ihale saatından bir saat evel komisyon başkanlığına vermeleri. (4676) 8303

KÜÇÜK İLÂNLAR

Küçük ilân şartları

Dört satırlık küçük ilânlardan :

Bir defa için	30 Kuruş
İki defa için	50 Kuruş
Üç defa için	70 Kuruş
Dört defa için	80 Kuruş

Devamlı küçük ilânlardan her defası için 10 kuruş alınır. Meselâ on defa neşredilecek bir ilân için 140 kuruş alınacaktır. Bir kolaylık olmak üzere her satır, kelime aralarındaki boşluklar müstesna, 30 harf itibar edilmiştir. Bir küçük ilân 120 harften ibaret olmalıdır.

Dört satırdan fazla her satır için ayrıca on kuruş alınır.

Kiralık :

Kiralık apartıman — Yenişehir'de Atatür kbulvarında Tuna Ap. Kaloriferli daireler Resmî dairelere de elverişlidir. 8048

Kiralık — Bahçeli evler kooperatifi mahallesinde 123 No. beş odalı iki kat müstakil B. 4 tipi ev kiralıktır. Merkez Bankasında R. Bolevin'e müracaat. 8050

Yeni kaloriferli apartıman — 5 oda ayrıca hizmetçi, sandık odaları geniş hol, ofis 15. II. teşrinden kiralıktır. Yenişehir İzmir Cad. No. 10 8057

Kiralık — Yenişehir Meşrutiyet caddesi Türe sokak No. 6 da 3 oda 1 hol. 50 lira. Çatı katında ev sahibine müracaat. 8157

Kiralık apartıman — Kaloriferli 6 oda muşambalı Çankaya caddesi No. 49 görmek için ikinci kata, görüşmek için şekerci Hacı Bekir'e müracaat Tel: 3050 8190

Kiralık — Meşrutiyet ve Selânik caddelerinin birleştiği köşede Ergene apartımanı. 6 odalı geniş daire. Daimî sıcak su. Kapıcıya veya Tel: 3114 e 8214

Kiralık — Demirtepe'de Havuzbaşına 5 dakikada mobilyalı bir oda Postane cad. No. 53 de üçüncü kat daire 5 akşam 7-8 arası müracaat. 8224

Kiralık Ev — Yenişehir'in mutenâ yerinde İsmet İnönü ve Kâzım Özalp asfalt caddelerinin birleştiği noktada 7 oda mutfak banyolu kaloriferden başka her türlü konforlu ev hemen kiralıktır. 1162 numaraya telefonla müracaat. 8246

Kiralık — Orta Ayrancı'da Harbiye okulu karşısında bakanlıklara yakın içecek suyu bulunan havadar bir bağ ve evi kiralıktır. Ulus Basımevinde mücellit Şinasi Özbeğe müracaat. 8269

Kiralık daire — 4 geniş oda, kiler, banyo, alaturka ve alafranga hela konforlu. Yenişehir Yüksel cad. No. 14 Berker Ap. üst kata müracaat. Tl: 3583 8279

Kiralık müstakil odalar — Yenişehirin en güzel yerinde Emniyet âbidesi yanında bahçeli ve güzel manzaralı. Çok müsait kiralar. Selânik cad. No 16 8281

Kiralık 2 daire — Yenişehir Yüksel cad. Ataç sokak Özenç apartımanı dükkânlar üstünde 3 ve 4 oda hol ve banyolu daireler. Tel: 3319 8283

Kiralık — Yenişehir Yüksel caddesinde 7 No. lu evin üst katı 5 oda, bütün konforlu. Alt kattakilere sorulması. 8300

Kiralık — Sıhiye Vekâleti karşısında Bomonti'ye giden sokaklardan İlkız sokağında Dr. Feyzi apartımanında kaloriferli 5 odalık daireler Tel: 1764 8318

Kiralık — Havuzbaşı civarında çok ucuz dört odalı konforlu mükemmel bir ev acele kiralıktır. Demirtepe Fevzi Çakmak sokak No. 7 ye müracaat. 8343

Kiralık — Yenişehir Tuna caddesi Yiğitkoşun sokak 5 numarada 4 oda bir hol, banyo ve mutfak: Müstakil iki daire. Tuna caddesi 40 numaraya müracaat. 8344

Kiralık — Üç büyük oda, bir hol, kalorifersiz, diğer konforu tamam - Halkevi karşısında, kahve yanındaki 95 Nr. lı apartıman - kapıcıya veya 3993 telefona müracaat. 8379

Kiralık — Kocatepe'de Meteoroloji karşısında yeni yapılan Uraz apartımanında 5 odalı kaloriferli, sıcak sulu ve her türlü konforu haiz kiralık daireler vardır. Tl: 3223 çe müracaat. 8391

Kiralık garajlı apartıman — Atatürk bulvarına yakın her tarafı açık 4 büyük oda bir salon iki helâ balkon, geniş mutbak konforlu Karanfil sokak 22 8405

Kiralık kaloriferli katlar — Yenişehir'de Lozan meydanı yakininde İsmet İnönü caddesinde yeni apartımanın beşer oda, birer holü havi katları için Yenişehir'de Karanfll sokağında (12) numaraya veya (2698) telefon numarasına müracaat. 8415

Kiralık — Bankalar cad. İnhisarlar baş müdüriyeti binası yanında doktor Salâhi apartımanı 4 büyük oda mutbak, banyo, elektrik, hava gazı, su. Tl: 1490 8421

Kiralık kat — Bakanlıklara yakın 5 geniş oda, hol, hizmetçi odası, banyo, balkon, bahçe, iki tuvalet. Selânik caddesi No. 51 Tel: 1347 8427

Kiralık — Mobilyalı ve kalöriferli bir oda almanca bilen bir bay tarafından kiraya verilecektir. Yenişehir Ali Nazmi apartımanı No. 9-2 8469

Birinci sınıf kiralık müstakil ev — Kızılay civarında bahçe içinde büyük 6 oda, 2 hol, 1 kiler hizmetçiler için müstakil daire. Muşamba, mobilyalı da verilebilir. Tl: 3581 8429

Kiralık — Yenişehir Ataç sokağında geniş 5 şer odalı her türlü konforu haiz 3 daire. Tl: 3520 ye müracaat. 8475

Kiralık — 4 odalı her türlü konforu haiz bir daire. Yenişehir Yüksel caddesi No. 42 8476

Satılık :

Satılık — Bahçeli evlerden asfalta en yakın yerlerde muhtelif tiplerde uygun fiat. H. Dilman. Koç apartımanı No: 4 Tl: 2181 8163

Satılık — Yenişehir'de jandarma mektebi civarında ıstasyon arkalarında ve Ankara'nın her tarafında inşaata elverişli arsalar, tel: 2406 Neşet Şeren. 8176

Satılık — Ankara'nın her tarafında irat getirir beton ahşap ev ve apartımanlar ve bahçeli evler yapı kooperatifi hisseleri. Tel: 2406 Neşet Şeren. 8177

Satılık — Ankara'nın her tarafında apartıman ev arsa almak ve satmak istiyenlere tavassut. Tel: 2406 Neşet Şeren. 8178

Acele satılık arsa — İstasyon arkasında 593 M. Maltepe'de 644 M arsa acele ve uygun fiyatla satılıktır Tl: 1538 Hayri Alıcıoğlu. 8187

Kelepir Apartıman — İsmetpaşa mahallesinde bol güneşli üç daireli kârgir büyük bahçeli. H. Dilman Koç Ap. Tl:2181 8208

Satılık arsalar — Maltepe istasyon jandarma okul civarı Cebeci Karanfil sokak blok ve serbest. H. Dilman Koç Ap. 4 Tl: 2181 8209

Satılık Arsa — Çankaya caddesinde yeni yapılacak B. M. M. ne gidecek 50 metroluk caddenin karşısında köşe başı. Tel: 2884 8268

Satılık piyano — Belçika markalı az kullanılmış bir piyano ucuz satılıktır. Kooperatif arkası meçhul asker sokak Kurşuncu apartıman No. 4 de müracaat. 8342

Satılık arsa — Bakanlıklar karşısında Karanfil sokağında 750 metre murabbaı yeri çok güzel bir arsa ucuz fiatla satılıktır. Telefon: 2858 e müracaat. 8374

Satılık — Ankara'nın en işlek yerinde yevmiye 140 - 150 lira peşin satış yapan bir bakkaliye azimet dolayısiyle devren satılıktır. Tl: 2017 8404

Satılık arsalar — Maltepe, Cebeci, istasyon, Küçük Esat, Selânik, Karanfil, sokak Ayrancıda küçük çapta arsalar. Tel: 1538 Hayri Alıcıoğlu 8424

Satılık evler — Ankara'nın her s[illegible]tinde irat getirir beton, kârgir, ah[illegible] ev ve apartıman Tel- 1538 Hayri [illegible]cıoğlu. 8425

Satılık ucuz iki soba — Dr. Yu[illegible] Hikmet apartımanı postane cadd[illegible] No. 53 birinci kat 8450

Acele satılık otomobil — Kap[illegible] spor. Her gün öğleden sonra 3850 telefon edilmesi. 8468

Satılık ev ve apartıman — Anka[illegible]nın her tarafında irat getirir apart[illegible]manlar kagir ve ahşap evler Tl: 24[illegible] Vahdi Doğruer 8470

Satılık ev — Bahçeli evler koope[illegible]tifinde asfalta yakın muhtelif tipte s[illegible]tılık ev hisseleri. Tl: 2487 Vahdi Do[illegible]ruer. 8471

Satılık arsa — Yenişehir ve Cebe[illegible]ci'de inşaata elverişli blok ve münfe[illegible] küçük çapta arsalar. Tl: 2487 Vah[illegible] Doğruer 8472

Satılık arsa — İstasyon arkasınd[illegible] imarca parsellenmiş ufak çapta kelep[illegible] arsalar. Tl: 2487 Vahdi Doğruer. 847[illegible]

Satılık oda takımları — Yepyen[illegible] ve mükemmel bir yatak odası ve bi[illegible] yemek odası takımı satılıktır. Görmek ve görüşmek istiyenler Havuzbaşında Kâzım Özalp caddesinde Türk D[illegible] Kurumunda Kemal Özerk'e müracaat edebilirler. (Telefon: 1975) 8487

İş verenler :

Aranıyor — Dikişten anlıyan 2 bayan işçiye ihtiyaç vardır. İstekliler Ön Cebeci'de Baysal caddesi No. 2 evde Tan Bayanlar Terzievine müracaat. 8466

İş arıyanlar :

Mühendis — Diplomalı (Su, yol, demiryol, köprü inşaatı) için iş aramaktadır. Mühendis W. D. Ankara Yenişehir Birlik oteli 8160

Hususi dersler — Budapeşte'den mezun diplomalı profesör bir bayan Kültür fizik jimnastik, modern ve ritmik dans dersleri veriyor. Posta kutusu 1046 8301

Apartıman kapıcılığı işi arıyorum — Otuz beş yaşındayım.. Kefalet veririm. Denizciler caddesi, No. 4 iş ve ev işçilerinden arayınız. Tl: 2119 8401

Tecrübeli bir genç — Adliyenin he[illegible] şubesinde ve levazım işlerinde uzun [illegible] çalışmış daimî iş arıyor. Tel[illegible]fon 2975 aranması. 8402

İş aranıyor — Kefil verebilen bir karı koca uygun fiatla bir apartımanda kapıcılık istiyor. Çankırı kapısında Simitçi Sadık'tan Kâzım ismiyle sorulması. 8467

Kurslar :

Daktilo kursu — 52 inci devresine teşrinisaninin ilk haftasında başlıyacaktır. 2 ayda diploma verilir. Kooperatif üstünde Tel: 3714 8167

Aranıyor :

Aranıyor — Bir kaç ay için 2 veya 3 odalı mobilyalı banyolu daire aranıyor. Ankarapalas teşrifat şefliğine müracaat Tl: 3400 8423

Hayri Alıcıoğlu — Yazıhanesini Anafartalar Zincirli cami Taksi sokak Hüriyet pansiyonu (8) numaraya nakletmiştir. Tel: 1538 8426

Çankaya Eczanesine

Taze Balık yağı geldi. Şark malt hulâsasiyle çok kolay içilir. Y. Şehir Bakanlıklar karşısı Meşrutiyet caddesi. 8023

3360 Adet çam telefon direği

Kilis Gümrük Muhafaza Taburu Satın Alma Komisyonundan :
Eksiltmiye konulan Telefon Direğinin

Cinsi	mikdarı adet	muhammen bedeli lira	kuruş	boyu metre	tepeden muhiti santim	Dipten 2. Mt. de muhiti santim
Çam direk	3360	16800	00	7	40	55

1 — Yukarıda cins, mikdar, muhammen bedel ve ebadı yazılı 3360 adet çam telefon direği kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Bu direkler Maraşın "Su çatı" ormanından mevcut plân dahilinde gösterilecek maktadan kesilerek Maraşın "Eloğlu" istasyonunda teslim edilecektir.

3 — Eksiltme 21 ikinci teşrin 938 pazartesi günü saat 15 de Kilis gümrük muhafaza taburunda yapılacaktır.

4 — İstekliler 1260 lira muvakkat teminatını gümrük veya maliye veznelerine yatırmış ve 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde istenilen belgeleri ve teklif mektuplarını eksiltme saatından bir saat eveline kadar vermiş bulunmaları.

5 — İsteklilerden direklerin şartnamesindeki evsaf ve teslim yerini öğrenmek isteyenler.

İstanbulda: Galatada eski gümrük binasında gümrük muhafaza komutanlığı satın alma komisyonuna:

Ankarada: Gümrükler muhafaza genel komutanlığı levazım müdürlüğüne.

Kiliste: Gümrük muhafaza taburu satın alma komisyonuna müracaatla öğrenmeleri ve şartname örneğini parasız alabilecekleri ilân olunur. (7920/4572) 8181